

Upravništvo, Ljubljana, Knaflijeva 3
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodila: Ljub-
ljana št. 17749

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg šte. 7, telefon šte. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon šte. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Predlog za izključitev Rusije iz DN

Ker se moskovska vlada ni odzvala mirovnemu pozivu, razpravlja sedaj Društvo narodov na predlog Argentine o izključitvi Sovjetske Rusije

Zeneva, 13. dec. br. Brzjavka, ki je snoči o pozni uri (Na kratko smo poročali o tem že v včerajšnji drugi izdaji. Op. ur.) prispela iz Moskve, v Zenevi po svoji odločitvi vsebinski ni nikogar presenetila. Večina tu zbranih državnikov in diplomatov je celo računala, da bo sovjetska vlada poziv Društva narodov kratko in malo ignorirala ali pa da bo odgovorila nanj že takoj z obvestilom, da izstopa iz Društva narodov.

V imenu sovjetske vlade je odgovoril njen predsednik in zunanji minister Molotov, ki je naslovil odgovor na predsednikovega odbora trinajstoričar. Brzjavni odgovor se glasi: »Sovjetska vlada se vam zahvaljuje za prijazno vabilo, da bi se udeležila razprave o pritožbi finske vlade. Sovjetska vlada pa ne smatra za možno, da pristane na svojo udeležbo iz razlogov, ki sem jih spomnil že v nismu dne 5. decembra na tašnik Društva narodov g. Avenola.« V tem nismu je bil Molotov spomnil, da sovjetska vlada ne bo sodelovala na sedanjem zasedanju DN ker bodo v Zenevi tudi delegati Poljske, ki po sovjetskem mnenju ne obstajajo več in pa ker le na dnevni red postavljena razprava o pritožbah finske vlade, katere Moskva ne priznava.

Sovjetski odgovor ni v ničemer spremenil značaja in pomena sovjetskega napada na Finsko z vidika obveznosti, ki jih ima Sovjetska Rusija kot članica Društva narodov. Prav ta okolščina, naglašajo tukajšnji krogi, daje povod, da je svet DN Sovjetsko Rusijo hujše obsodil kakor Nemčijo, ko je napadla Poljsko, ker Nemčija že takrat ni bila več v Društvu narodov in zato tudi formalno za njo mednarodne obveznosti na osnovi pakta DN niso prihajale več v poštev.

Poročilo odbora trinajstoričar

Vsekakor se je s sovjetskim odgovorom položaj povsem razčistil, tako da se je izkazalo za pravilno, da je odbor trinajstoričar na predlog francoskega delegata Paul Boncoura danes zaključil razpravo o finski pritožbi in pripravil poročilo za skupščino Društva narodov.

V prvem delu poročila obeležuje odbor razvoj finko-sovjetskih odnosov v zadnjih tednih pred vojno. Podrobno navaja finska prizadevanja, da bi se spor, ki je nastal sprito sovjetskih zahtev rešil na mirni način. V drugem delu naštevajo poročilo mednarodne obveznosti Sovjetske Rusije, tako na osnovi sovjetskih pogodb s Finsko kakor na podlagi mednarodnih, od sovjetske Rusije priznanih paktov in konvencij, ki jih je zdaj s svojim napadom na Finsko prekršila.

Na ta način podaja poročilo pravno osnovo za obsodbo sovjetskega napada po Društvu narodov. Poročilo dejansko tudi vsebuje predlog, naj Društvo narodov obsodi sovjetsko-ruski napad na Finsko. Skupščina Društva narodov pa pušča odbor prosti roke, da se sama odloči za eventualne konkretne ukrepe ali tudi le za moralne sankcije, kakor jih je n. pr. zahtevala Argentina v svojem znanem predlogu o izključitvi Sovjetske Rusije iz Društva narodov, o katerem se govori v Zenevi že vse te dni.

Poročilo trinajstoričar je pregledala tudi finska delegacija, ki sam v odboru ni sodelovala, ter se je z njim docela solidarizirala.

Predlog Argentine za izključitev Rusije

Danes dopoldne ob 10. se je zopet sestala plenarna skupščina Društva narodov. Za sejo je zavladalo v ženevskih političnih krogih znova veliko zanimanje, ker je sovjetski odgovor na poziv Društva narodov, ki so ga tukajšnji listi objavili v posebnih izdajah, vendarle nekoliko razburil duhove. Skupščina danes dopoldne še ni razpravljala o predlogu trinajstoričar, pač pa je takoj prišel na dnevni red argentinski predlog, ki ga je argentinski delegat Freire podrobno utemeljil. Izjavil je med drugim: »Moralni faktorji sedanjega reda na svetu, ki so tudi osnova pakta Društva narodov, ne bi imeli nobenega pomena več, če bi Sovjetska Rusija mogla nemoteno nadaljevati sovražnosti proti Finski in hkratu svoje sodelovanje v Društvu narodov. Krivda sovjetske vlade je v primeru z drugimi sličnimi napadi toliko večja, ker je pričela izvajati svojo nasilno politiko, čeprav je še članica Društva narodov in torej priznava vse obveznosti, ki jih nalaga to članstvo. Miru ni več. Znašli smo se v vojni in s tem tudi pred odločitvijo, ali naj se končno zares z vsemi silami ukrepimo, da se končamo moralnih vrednot in se postavimo v bran za načela zakonitosti in pravčnosti. Društvo narodov nima več moči, da bi z vojaškimi ali gospodarskimi sankcijami uveljavljalo svojo kolektivno voljo in kaznovalo v konkretnih primerih izvršeno prekršitev mednarodnih pravnih določb. Ena pot mu še preostaja: Društvo narodov lahko seže po zakladu svojih moralnih sil in jih postavi v borbo proti politiki nasilja. Društvo narodov lahko izključi iz svoje srede krivca, ki je brez razloga prekršil temeljni mednarodni zakon.«

Freire je nato podrobno utemeljil argentinski predlog in je ob zaključku poudaril: »Argentina bi se ne mogla smatirati več za članico Društva narodov, če bi bilo v njem še prostora za Sovjetsko Ru-

sijo.« Freire je žel živahno odobravanje za svoj govor.

K razpravi o argentinskem predlogu se ni oglasil noben delegat. Zato je skupščina v smislu običajnega postopka poverila proučitev argentinskega predloga istemu odboru, ki je proučeval finsko pritožbo. Na novo je prišel vanj še delegat Poljske, tako da se je odbor razširil v »štirinajstoričar«. Odbor se je takoj zopet sestel in pričel razpravljati o argentinskem predlogu, skupščina pa je medtem nadaljevala svojo sejo. Izvoljeni so bili med drugim novi člani v svet DN, in sicer delegati Južne Afrike, Finske in Bolivije.

Odbor trinajstoričar pa je na svoji opoldanski seji po kratki debati odobril argentinski predlog, po katerem naj se Sovjetska Rusija izključi iz Društva narodov.

Odbor predlaga izključitev

Zeneva, 13. dec. sj. (Reuter) Opoldne je imel sejo odbor za proučevanje finko-sovjetskega spora. Razpravljal je o argentinskem predlogu za izključitev Sovjetske Rusije iz Društva narodov, kakor tudi o odgovoru sovjetske vlade na apel Društva narodov za ustavitev sovražnosti in pričetek mirovnih pogajanj. Kakor se je izvedelo, je odbor soglasno pristal na izključitev Sovjetske Rusije iz Društva narodov.

Podkomite, sestavljen iz zastopnikov Bolivije, Portugalske, Anglije, Francije in Švedske, je nato sestavil tekst resolucije. Resolucija do tega hipa še ni znana, zatrjuje pa se, da bo 1. ugotovila sovjetski napad, 2. izrazila moralno obsodbo Sovjetske Rusije, 3. ugotovila, da se je Sovjetska Rusija sama postavila izven pakta Društva narodov, 4. predložila uporabo 4. točke 16. člena pakta, namreč izključenje Sovjetske Rusije iz Društva narodov.

Nova seja plenarna Društva narodov bo še noč ter bo sklepala o predlogu, ki ga bo stavil odbor za proučevanje finko-sovjetskega spora. Verjetno je, da bo tudi plenum z večino glasov odobril izključitev. Nato pa mora priti sklep še pred svet Društva narodov. V svetu je potrebna soglasnost, da postane sklep pravomočen. Seja sveta Društva narodov bo najbrže jutri.

Seja skupščine bo danes

Zeneva, 13. dec. s. (Reuter) V naspotju s prvotnimi napovedmi bo seja plenarna še jutri.

Rimska kritika

Rim, 13. dec. z. Dosedanji potek ženevskih razprav v Rimu ni napravil posebno ugodnega vtisa. Tu se sprašujejo, ali bosta Anglija in Francija dejansko prisločili na pomoč Finski ali pa bo ostalo pri tem, da so veljale sankcije samo za Italijo. Izgleda, da bo ženevska odločitev v nemali meri vplivala tudi na nadaljnji razvoj angleško-italijanskih odnosov.

Ameriška sodba o sovjetskem odgovoru

Washington, 13. decembra. AA. (Havas). Smatra se, da je sovjetska odklonitev ameriškega posredovanja glede ureditve finko-sovjetskega spora podkrepila tezo onih, ki so za prekinitve diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Sovjetsko Rusijo. Politični krogi so pričakovali

Prva tajna seja angleškega parlamenta

Prvič po svetovni vojni — Obsežni varnostni ukrepi za ohranjanje tajnosti razprav

London, 13. dec. s. Prvič po svetovni vojni je imela danes spodnja zbornica tajno sejo, ki je bila sklicana na zahtevo opozicije, da bi mogla vlada podati zbornici podrobna pojasnila o vseh zadevah, ki so v zvezi z vojno in o katerih iz razumljivih razlogov ni mogoča javna razprava. Za sejo je vladalo v večji javnosti veliko zanimanje, dasiravno je znano, da se podrobnosti ne bodo izvedele, ker obstajajo v tem pogledu zelo strogi predpisi.

Poslanska zbornica je imela najprvo javno sejo, ki je trajala eno uro. Na dnevnem redu so bile interpellacije. Na galeriji je bilo proti običajni navzočnosti samo 16 oseb, pač zato, ker ljudje niso vedeli, da bo pred tajno tudi javna seja. Ministriški predsednik Chamberlain je med drugim na neko interpellacijo izjavil, da pripravlja zunanje ministrstvo novo belo knjigo, o pogajanjih med Sovjetsko unijo ter Anglijo in Francijo od začetka letošnjega leta pa vse dotlej, ko so bila ta pogajanja prekinjena. Knjiga bo razširjena po vsej Angliji, vseh dominijonih in kolonijah ter tudi po vseh nevtralnih državah.

Okrog 17. je vstal ministriški predsednik Chamberlain ter dejal predsedniku zbornice: »Gospod speaker, opozarjam vas, da so tuji navzoči v dvorani.« Na ta tradicionalni uvod v tajno sejo je stavil predsednik zbornice predlog, naj se vsi »tuji« (neposlanci) odstranijo iz zbornice. Ko je bil predlog sprejet, je maloštevilno občinstvo v novinarji in uradnistvom zapustilo parlament in vsa vrata v zbornico so zaklenili. Le na galeriji za kord je ostalo nekaj članov lordeke zbornice, ki imajo pra-

negativen odgovor Sovjetske Rusije ter smatrajo, da je ta odklonitev nov dokaz, da je Sovjetska Rusija popolnoma zapustila politiko mednarodnega sodelovanja, ki jo je zastopal svoj čas Litvinov.

Kaj hočeta Anglija in Francija

Basel, 13. dec. z. »Basler Nachrichten« poročajo iz Zeneve, da prevladuje v tamšnjih krogih vtis, da London in Pariz še vedno nista izključila možnosti, da se bo vendarle posrečilo izmanevirati Sovjetsko Rusijo iz nemškega zavezništva. Vsi ti poskusi pa ne morejo odstraniti bojazni skandinavskih držav. Dokler na švedskem niso sigurni, da se bo to zgodilo, tako dolgo bodo vodili skrajno rezervirano politiko. Po sodbi nevtralnih krogov v ženevski manjki zapadnim velesilam jasnega političnega vodstva. Anglija in Francija hočeta za vsako ceno dobi ti vojno, toda ni še jasno, ali samo proti Nemčiji, ali pa proti Nemčiji in Rusiji skupno.

Rezerviranost manjših držav

Zeneva, 13. dec. z. Izgleda, da bo govor argentinskega delegata na današnji plenarni seji Društva narodov edina javna manifestacija za Finsko. Vsa nadaljna debata se bo vodila za zaprtimi vrati v odborih in komisijah Nevtralne države se slej ko prej bo preveč demonstrativnega stališča proti Sovjetski Rusiji. Velesile bodo njihov položaj vsekakor upoštevale. Zato so bila danes tudi zasedena samo tri nestalna mesta v svetu DN dočim četrti mesto, ki ga zavzema Kitajska, ni bilo nanovo zasedeno, da ne bi prišlo zaradi kandidature Kitajske do spora med Kitajsko in Sovjetsko Rusijo. Kitajska ho po zneje ob ugodnem trenutku ponovno izvoljena v svet.

Prvo sovjetsko poročilo

Moskva, 13. dec. s. Moskovski radio danes prvič omenja zasedanje Društva narodov v Zenevi. Podaja pa samo poročilo o prvi seji plenarna, ki je bila v ponedeljek. Pravi, da je na zasedanju zastopniki le malo držav ter da so mnoga mesta za delegate ostala prazna. Publki je dostop na zasedanje prepovedan. Citira imenja novinarjev, ki so baje mislili, da bo prišla na dnevni red zasedanja najprej pritožba Kitajske. Moskovski radio pravi dalje, da je bil govor finskega delegata Holstija »poln zlobe in klevet proti Sovjetski Rusiji ter da je pozval zapadne države na vojno ob strani Finske proti Sovjetski Rusiji.

Norveška ugotovitev

Oslo, 13. dec. AA. (Havas). List »Aften« postene, glasilo konservativne stranke objavlja članek, ki ga je nato norveška telegrafska agencija objavila v celoti. Članek pravi: »Če bi vsak član DN dal Finski takoj popolnoma opremljene čete, v katerih sestav bi vstopili le en promille skupnega števila prebivalstva vsakega člana DN, bi bil ruski napad takoj ustavljen in avtoriteta DN bi se utrdila.«

Stockholm, 13. dec. s. (Reuter). Medtem ko se glase poročila z bojišč na Karelski zemeljski ožini in pri Pečengju za Fince ugodno, izgleda, da v osrednjem delu fronte v Kareliji sovjetske čete naglo prodirajo. Tu so stopile v akcijo sovjetske motorizirane kolone, ki hočejo z naglimi pohodi doseči do Botniškega zaliva in preprečiti Finsko v dva dela.

Švedska poročila pravijo, da so sovjetske motorizirane kolone dosepele že v bližino mesta Rovaniemi, izhodišče železnice, ki vodi v mesto Tornio ob Botniškem zalivu. Pa zadnjih poročilih je v bližini Rovaniemija v teku velika bitka. To poročilo potrjujejo tudi italijanski poročevalci, medtem ko ga v Helsinkih označujejo kot malo verjetno, ker se Rovaniemi nahaja okrog 200 km od sovjetsko-finske meje.

pa organizaciji prehrane prebivalstva. Poslanci bodo imeli priliko, da bodo lahko popolnoma svobodno izrazili svoje mnenje.

*

London, 13. dec. sj. Pred tajno sejo spodnje zbornice je imela sejo tudi gornja zbornica. Na tej seji je odgovoril zunanji minister lord Halifax na neko interpellacijo o predlogih za mirovno posredovanje. Lord Halifax je med drugim izjavil: »Kraljevska vlada je bila vedno pripravljena pogajati se z Nemčijo. Bila je pripravljena na to pred vojno in nikdar ni s

Sovjetske čete skušajo Finsko prerezati na dvoje

S silno premočjo so navale na srednji fronti in baje prodrle že daleč proti Botniškemu zalivu — Obupen odpor Fincev

Helsinki, 13. decembra. AA. (Reuter) Po najnovejših poročilih z bojišča se nahajajo sedaj motorizirani prednji oddelki rdeče vojske le še 60 milj (100 km) od obale Botniškega zaliva. Sovjetske čete so na tem delu bojišča prehodile približno polovico najokreplejšega dela Finske. Čeprav merodajni krogi v Helsinkih te vesti še zanikajo in pravijo, da ni mogoče, da bi sovjetske motorizirane čete že tako globoko prodrle, pa vendar ne izključujejo možnosti, da se bo rdeči vojski prej ali slej posrečilo prodrati skozi te puste kraje.

Vsekakor ojačujejo Finci svojo protiofenzivo na tem ogroženem odseku bojišča. Čim priso posamezni oddelki na bojišče, stopijo takoj v borbo. Na tistih odsekih bojišča, kjer so se Finci umaknili, najdejo sovjetske čete malo opore ker Finci na umiku uničujejo vse zgradbe. Tako se izve, da je rdeča vojska nameravala prenesti glavni štab na bojišče v vas Saljo. Toda ta vas predstavlja danes samo še kup ruševin. Dosedaj so imeli Finci mnogo uspeha v svoji taktiki: oteževanja prometa, delno z uničevanjem cest in mostov, na odsekih kjer se umikajo ali pa so se že umaknili.

Ne vidi se še jasno, če bo skušala sovjetska vojska priti do morja na najbolj severnem delu ali na srednjem delu bojišča. Dejstvo je, da tudi sovjeti stalno ojačujejo čete zelo verjetno je, da bodo skušale rdeče čete združiti svoje sile od severnega do srednjega bojišča in da bodo poskušale z združenimi silami vdreti do morja pri Uleaborgu ob Botniškem zalivu. V kratkem bodo Finci pripeljali na bojišča svoje elitne čete iz pokrajine Osterbotten. Čete iz te pokrajine veljajo kot najboljše strelci iz vse države. Izve se, da imajo sovjetske oblasti velike napore in težave z ogromnim številom internirancev in političnih preganjancev pri Murman-sku. Znano je, da je sovjetska vlada dolga leta pošiljala v te kraje politično sumljive elemente. Sedaj pa je zaradi odhoda enega dela garnizije na bojišče med izgnanci padla avtoriteta rdečih oblasti in so začeli politični obsojenci in pregnanci dvigati glave. Baje je ponekod že prišlo do odkritih uporov izgnancev in obsojencev. Rdeče čete so morale pri tej priliki vzdržati težke borbe z uporniki.

Stockholm, 13. dec. s. (Reuter). Medtem ko se glase poročila z bojišč na Karelski zemeljski ožini in pri Pečengju za Fince ugodno, izgleda, da v osrednjem delu fronte v Kareliji sovjetske čete naglo prodirajo. Tu so stopile v akcijo sovjetske motorizirane kolone, ki hočejo z naglimi pohodi doseči do Botniškega zaliva in preprečiti Finsko v dva dela.

Švedska poročila pravijo, da so sovjetske motorizirane kolone dosepele že v bližino mesta Rovaniemi, izhodišče železnice, ki vodi v mesto Tornio ob Botniškem zalivu. Pa zadnjih poročilih je v bližini Rovaniemija v teku velika bitka. To poročilo potrjujejo tudi italijanski poročevalci, medtem ko ga v Helsinkih označujejo kot malo verjetno, ker se Rovaniemi nahaja okrog 200 km od sovjetsko-finske meje.

V Helsinkih zanikajo

Helsinki, 13. dec. s. (Reuter). V finskih uradnih krogih označujejo poročila, da bi bile sovjetske čete dosepele do mesta Rovaniemi, kot smešna. Nasprotno izjavljajo, da so finske čete tudi na centralnem bojišču izvedle uspešne protinapade ter celo zopet zavzele mesto Sala, ki so ga prejele sovjetske čete osvojile. Tudi na Karelski ožini so imele finske čete uspehe ter so zajele več sovjetskih tankov in strojnih pušk.

Pred novim letom?

Pariz, 13. dec. z. Po moskovskih vesteh so vojaški krogi rdeče armade dali Stalinu zagotovilo, da bo Finska osvojena najkasneje do konca tega meseca. Sele nato je Stalin pristal na njihovo zahtevo, da se pošljejo na Finsko nadaljnja ojačenja rdeče armade, Stalin pa je izrecno izjavil, da smatra maršala Vorosilova za osebno odgovornega za uspeh te akcije.

Stockholm, 13. dec. z. Prodiranje sovjetskih čed proti Kemajärvi izziva vedno večjo zaokupljenost, ker se sovjetske čete na ta način vedno bolj približujejo Botniškemu zalivu. Sovjetsko prodiranje gre v smeri na Tornio in vse kaže, da bo na tem odseku prišlo še ta teden do odločitve.

Veliki napori sovjetskih čed, ki so zbrane pri Pečengju, so ostali doslej brez uspe-

šemerikov, kar je izjavila ali storila, zaprla vrata za pogajanja tudi odkar je vojna v teku. Če bi bili izpolnjeni bistveni pogoji za mir, bi bila vlada pripravljena sodelovati z Nemčijo za utrditev mednarodnega sodelovanja. Nobene želje nimamo, da uniči Nemčijo, ter ji odvzamemo njen upravičen prostor v svetu. Zavedamo se težav, ki bodo nastale za sklenitev miru po dolgi in kruti vojni. Ne moremo pa tudi pristati na mir, čigar sklenitev bi bila napačno tolmačena. Popolnoma siguren sem, da hoče Hitler mir, toda pod svojimi lastnimi pogoji, nisem pa siguren, da hoče mir pod onimi pogoji, ki bi pomenili mir za Evropo. Če so bili pravični vzroki, radi katerih smo stopili v vojno, bi bilo nepravilno prenehati z vojno dokler ne dosežemo pravičnega miru. N česar ni v zadnjih tednih bolj vplivalo name, nego to, kar so izrazili skoro vsi tuji zastopniki, s katerimi sem imel priliko govoriti, kako zelo je nanje vplivala v Angliji enotnost in odločnost vsega angleškega naroda.«

ha, vendar pa se šibke finske čete tudi na tem odseku ne bodo mogle več dolgo uspešno upirati silni premoči. Danes so se začele polagoma in previdno umikati, pri čemer napadajo sovjetske čete z boka in jim povzročajo velike izgube.

Tudi na ostalih odsekih fronte pričakujejo sedaj skorajšnji pričetek glavne sovjetske ofenzive. Po vesteh iz Moskve hočejo sovjeti za vsako ceno končati vojno še pred novim letom.

Na sovjetski strani poldrugi milijon mož

Stockholm, 13. dec. j. (Havas). V tukajšnjih vojaških krogih vlada prepričanje, da bo zavzela sedanja sovjetska ofenziva proti Finski še znatno večji obseg kakor dozdaj. Po zanesljivih podatkih je Rusija zbrala za ofenzivo poldrugi milijon vojakov. V tem številu pa niso vštete sovjetske letalske sile. Ruski pritisk je sedaj najbolj močan v smeri proti železnici, ki vodi na finski sever. Glede izgub ki sta jih doslej utrpela vojskujoca se tabo-
ra, so si vsa poročila v švedskih listih edina, da so izgube na ruski strani znatno večje, kakor pa v finski vojski. Rusi imajo tudi zelo velike izgube v svojih motoriziranih oddelkih. Tako so na primer v 12 dneh po švedskih cenitvah izgubili 31 približno 140 tankov, ki gredo iz večine na račun finskega protitankovskega topništva. Baje pa mnogo ruskih tankov in oklopnih voz pride iz akcije tudi zaradi slabega materiala ter slabe konstrukcije.

Vojni svet v Kremlju

Moskva, 13. dec. o. Snoči je bil v Kremlju vojaški svet, na katerem je bilo sklenjeno, da se ima z vsemi silami in za vsako ceno čim prej zlomiti odpor Finske, da bi se vojna končala pred nastopom prave zime, ker bi drugače nastala nevarnost, da bi se morale vojaške operacije prekiniti vsaj do pomladi. Ustavitev sovražnosti bi pomenila najhujši udarec za prestiž Sovjetske Rusije in bi mogla priti o nesposobnosti sovjetske vojske. Če bi se to zgodilo, bi sovjetska vojska ne predstavljala več strahila za sosedne države in za velesile ter bi morala tudi Nemčija povsem drugače gledati na vojaške sposobnosti svojega zaveznika. Zato se pričakuje v najkrajšem času sovjetska ofenziva v največjem obsegu.

Uspešen odpor na jugu

Helsinki, 13. dec. sj. (Havas). Posebni poročevalci agencije Havas, ki se nahaja v Viborgu, javlja, da so sovjetske čete zadnjih pet dni zmanj poskušale prodrati skozi finske obrambne postojanke na severu Karelske ožine ob reki Tajpale. Ker sovjetske čete doslej tu niso imele uspeha, je pričakovati, da bodo v tem odseku v kratkem izpremenile taktiko. V nekaterih sektorjih so se sovjetske čete umaknile za 4 do 5 km. O vzrokih za ta umik navajajo finski vojaški krogi več hipotez. Predvsem morda pričakujejo sovjeti novih ojačenj, preden začno z novimi napadi. Obstoji pa tudi možnost, da se pripravljajo nova ofenziva, usmerjena proti Perkjärviu, z namenom, da prereže železniško progo Viborg-Leningrad. Končno obstoji tudi možnost, da gre pri umiku samo za pripravi manever za začetek velikega plinskega napada.

V predvečerajšnji noči se je sovjetskim četam posrečilo na dveh točkah prekoriniti reko Vuoksi in postaviti strojniške postojanke na drugi strani mostu. Včeraj pa se je Fincem posrečilo, da so eno teh postojank uničili, medtem ko se je morala druga v begu umakniti čez reko.

Sovjetski ujetniki

Helsinki, 13. dec. AA. (Havas). Od nedavno ujetih sovjetskih vojakov pri Ladokem jezeru se izve, da spremljajo čete politični komisarji, ki držijo četam govore in jih navdušujejo za borbo. V teh krajih, kjer je prevoz zelo težek, je prisilna sovjetskih vojakov naravnost strah, tako da je po izjavi ujetnikov trikrat toliko zmrznjenih kakor ujetih in ranjenih. Med ujetniki je opaziti pripadn-

Nadaljevanje na 2. strani

ke raznih narodov, od katerih so prišli nekateri iz zelo oddaljenih pokrajin. Večina njih je bila poklicana po zastavo v začetku septembra. Kakor je znano, so bile sibirski čete, ki se borijo na tem delu bojišča, pripeljane sem že meseca oktobra.

Železnica Leningrad—Murmansk pretrgana?

Stockholm, 13. dec. j. (Havas). Po poročilu z Helsinkov je finsko letalstvo včeraj ponovno bombardiralo železniško progo Leningrad—Murmansk. Proga je bila na več mestih tako poškodovana, da je popolnoma neuporabna na dolžini 17 km.

Angleška letala za Fince

London, 13. dec. o. (Reuter). V spodnji zbornici so z odobravanjem sprejeli izjavo angleškega ministrstva za letalstvo, da bo angleška vlada dobavljala Finski letala. Minister Wood je izjavil, da se ne strinja s poslancom Strausom, ki je dejal, da po njegovem mnenju ne bi bilo dobro, če bi se v sedanjem času pošiljali iz države tako potrebni protivojci. Na njegovo vprašanje, ali obstoja nevarnost, da bi se mogla Anglija zapletiti v novo vojno, minister za letalstvo ni odgovoril.

Sovjetska podmornica napadla nemški parnik

Bern, 13. dec. j. (Havas). Potrjuje se vest, da je bil v Botniškem zalivu torpediran nemški parnik »Bohème«. Nemški parnik je bil napaden od sovjetske podmornice, ki ga je očitno zamenjala z neko finsko ladjo. Podmornica je oddala proti nemškemu parniku 15 topovskih strelov. Parnik »Bohème« je hkrati tudi prva žrtev sovjetske blokade proti Finski.

Sovjeti v besedi in dejanju

Bridke obtožbe finskega delegata na skupščini Društva narodov — Svet obsoja sovjete na osnovi načel, ki so jih oni sami proglasili

Pariz, 13. dec. j. (Presse Informations). V svojem govoru, je finski delegat Holsti poudaril, da bo sovjetski napad izrazil v širšem svetu veliko moralno reakcijo, ki bo tem globlja, ker bo vstala iz ljudske sodbe, kakor se je storila ne na podlagi kakšnih izumetničenih dejstev, ampak na podlagi načel, ki jih je sama sovjetska Unija svoj čas postavila. Holsti je v svojem govoru omenil nekaj datumov in nekaj besed, ki bi učinkovale kot bridka ironija, ako ne bi vladala v Ženevi tako duševna atmosfera.

Tako je na primer Holsti omenil, da je 21. septembra 1937 prav pred tem plenumom prvi sovjetski delegat Litvinov izjavil: »Napad ostane napad, pa naj se izvede pod tako ali drugačno formulo«. K temu je sovjetski delegat se pristavil, da ni v mednarodnem življenju načela, ki bi moglo napad opravičiti in ni moči najti dovolj grenkih sarkazmov napram tistim, ki bi hoteli s takim dejanjem iznova spraviti na površje barbarične srednjeveške teorije. Tisti, ki bi zakrivil tak napad, je takrat nadaljeval, sovjetski delegat, ni ma pravice govoriti v imenu moderne Evrope.

Vlada „narodnega edinstva“ na švedskem

Razširjena vladna koalicija obsega vse stranke razen komunistov — Finski bo švedska nudila le „moralno“ pomoč — Sandler ni več zunanji minister

Stockholm, 13. dec. sj. Po dolgotrajnih pogajanjih je bil končno dosežen sporazum o prenosni švedske vlade. Pri pogajanjih so se pojavile velike težave deloma zaradi osebnih nasprotij, deloma pa zaradi različnega naziranja glede bodoče švedske politike napram Finski. Baš to je imelo za posledico, da ni prišlo, kakor se je splošno pričakovalo, do sestave vlade nacionalne koncentracije v kateri bi bile prav vse stranke, marveč je sestavljena zopet koalijska vlada, a na tako razširjena osnovi, da je po svojem bistvu vendarle koncentracijska vlada.

Na čelu nove vlade je zopet socialni demokrat Per Albin Hansson, ki je že od leta 1932 dalje s kratkimi prekinitvami ministrijski predsednik. Zunanje ministrstvo je prevzel Kristian Günther, poklicen diplomat. Dosedanji zunanji minister Sandler kljub vsemu prigovarjanju ni hotel ostati v vladi. Minister za narodno obrambo je ostal dosedanj minister Sköld, (soc.) notranji minister je Moeller (konserv.), minister za poljedelstvo Branstorp (kons.), minister za trgovino Damos (liberal.), minister za finance Wigfors (soc.), minister za narodno gospodarstvo Erickson (soc.), minister za pravosodje Westman (agr.), minister za promet Bage (liber.), prosvetni minister Andersen (soc.). Kot ministra brez portfelja sta v vladi Horwald (agr.) in Bergqvist (liberal.). Na ta način se je dosedanja socialno demokratsko-agrarna koalicija razširila še na konzervativno in liberalno stranko. Nova vlada ima v parlamentu od skupnega števila 380 poslancev 369 glasov. V opoziciji je ostalo samo 8 komunistov, in 3 levčarsko-radikalni socialisti.

Nova vlada se je danes predstavila parlamentu. V svoji deklaraciji poudarja, da so mednarodni dogodki dovedli do presenečenja v razširjenosti koalicije, a sodelovanjem vseh važnejših strank. Nova vlada želi imeti značaj narodnega edinstva sprčo življenjsko važnih nalog v notranji in zunanji politiki. Prizadevala si bo, da utrdi zaupanje in spoštovanje vsega naroda. Z vsemi silami bo skušala ohraniti neodvisnost in nevtralnost države ter bo sodelovala z drugimi nevtralnimi državami v svrhu varovanja skupnih interesov, zlasti pa za ohranitev in konsolidacijo sodelovanja nordijskih držav. Ob nadaljevanju dosedanje nevtralne politike bo vlada podelila posebno važnost na okrepitev narodne obrambe.

Glede bodoče politike napram Finski deklaracija vlade poudarja, da so švedska

Podpora ameriškega Rdečega križa

Washington, 13. dec. AA. Reuter: Roosevelt je izjavil o priliki včerajšnjega sestanka z novinarji, da je ameriški Rdeči križ porabil za Finsko že pol milijona dolarjev (25 milijonov din). Od ta vrate je 250.000 dolarjev bilo posrednih neposredno Finski, večja vrsta pa je bila uporabljena za nabavo sanitetnega materiala, ki se bo poslal na Finsko.

Danci in Fini

Kodanj, 13. dec. br. V danskem parlamentu je govoril danes ministrijski predsednik Stauning. Med drugim je obdržal tudi dansko zunanjo politiko. Stauning je naglasil, da bi morale nordijske države se nadalje tesno sodelovati vsaj na gospodarskem področju. Ugotovil je, da je položaj Finske izredno resen. Čeprav pa mora Danska vztrajati pri svoji nevtralnosti, ji vendar nihče ne more prepovedati, da ne bi izražala svojih simpatij do Finske.

Nov madžarski poslanik v Helsinkih

Budimpešta, 13. dec. AA. (Havas). Kraljevski namestnik je imenoval za novega madžarskega poslanika v Helsinkih barona Ludvika Villanyja, ravnatelja kulturnega oddelka zunanjega ministrstva.

Sovjetski poslanik iz Rima poklican v Moskvo

Rim, 13. dec. s. (Reuter). Sovjetski poslanik v Rimu, ki je šel pred 15 dnevi prispel v Rim in še ni predal svojih poveljnic, je soproj odstopoval v Moskvo. Domnevajo, da je bil poklican na poročanje o stališču italijanske vlade do sovjetske intervencije na Finskem.

Zakaj angleška podmornica ni uničila „Bremena“

Ugibanja in debate v Londonu — Nemčija in Rusija si ne zaupata?

London, 13. dec. z. Angleška javnost z največjo pozornostjo zasleduje vesti o povratku nemškega veleparnika »Bremen« v nemške vode. Splošno vladno zaupanje, da angleška podmornica, ki je nemški parnik skoraj na vsej poti zasledovala, parnika ni ustavila in da angleška mornarica ni niti poskušala, da bi parnik zaplenila. Z mero-dajnega mesta pa izjavljajo, da je imel poveljnik angleške podmornice posebne razloge za to, da nemške ladje ni torpediral. Na drugi strani pa je izjavilo v angleški javnosti veliko zaupanje, da Nemci niso pustili svojega parnika v varni sovjetski luki, marveč so ga kljub vsem nevarnostim razpili domov. Iz tega sklepajo, da odlošaji med Berlinom in Moskvo vendarle niso tako zaupni, kakor se na zunaj kažejo, in da baš zaradi tega Nemčija ni hotela pustiti svoj največji parnik pod rusko kontrolo.

London, 13. dec. AA. (Reuter). Današnji »Times« posveča uvodnik ravnanju britanske poveljnike podmornice, ki bi lahko torpediral veliko nemško motorno ladjo »Bremen« vendar pa je to opustil zaradi tega, ker ni bil gotov, če se bo dalo rešiti vse osebe, ki so se nahajale na ladji. List poveljuje vedenje tega britanskega pomorskega častnika, ki je s svojim ravnanjem dokazal, v kolikšni meri se britanska mornarica strogo in vestno drži odredb mednarodnega prava. Pisec pravi, da drugi ne bi tako ravnali, temveč bi brezob-

zirno potopili ladjo ne glede na to, koliko ljudi bi utonilo. List pravi, da se ne bo čudil, če bodo z nasprotni strani ta korektni in človečanski postopek poveljnika britanske podmornice prikazovali kot dokaz britanske nemoci na morju. List pristavlja, da napake in grozote drugih ne bodo zapeljale Britanije, da bi posnemala slabe zgled. List pravi, da je Velika Britanija že večkrat dokazala, da zna tudi v nujni samobrambi spoštovati meje človečnosti in mednarodnega prava in da ne vrača zmerom zob za zob. To pa ne pomeni, da bo Velika Britanija vselej in ob vsaki priliki brez ozira na okoliščine trpela grozote in protipravne postopke z nasprotni strani.

Kaj pravijo Nemci?

Berlin, 15. decembra. AA. (DNB). Tudi nocojšnje časopisje se bavi s srečno vrnitvijo prekoceanske ladje »Bremen« v Nemčijo. Listi zavračajo trditve Angležev, češ da angleška podmornica ni hotela potopiti »Bremena«. »Lokal Anzeiger« pri tej priliki piše, da Angleži skušajo neuspešno svoje podmornice opravičiti s človekoljubnimi razlogi. List poudarja, da so Angleži na vse načine poskušali, kako bi prišli do »Bremena«, da pa se jim to ni posrečilo. »Berliner Börsen Zeitung« piše podobno ter pravi, da so bili zamen poskuski Velike Britanije, da bi svoj prestiž, ki je toliko oman, dobili nazaj s pripovedkami o nekkih človekoljubnih razlogih.

Nemška bela knjiga

Dokumenti nemške vlade o krivdi za sedanjno vojno

Berlin, 13. dec. AA. (DNB). Zunanje ministrstvo nadaljuje zbiranje materiala o vzrokih sedanjega vojne. V zvezi s tem je bila objavljena včeraj še druga Bela knjiga z dokumenti o zadnji fazi nemško-poljske krize. Knjiga vsebuje 492 dokumentov ter je razdeljena na štiri poglavja. Iz te najnovejše Bele knjige se jasno vidi trud Nemčije, da bi se nemško-poljski spor rešil na miren način. Iz dokumentov se scrcali tudi nepomirljivo zadržanje Poljske ter stalno hujskanje Anglije, ki je že prej delala proti Nemčiji s tem, da jo je skušala obkoliti. Prvo poglavje vsebuje blizu 200 dokumentov o nemškem delu za rešitev vprašanja Gdanske in poljskega koridorja na miren način. Drugo poglavje vsebuje Hitlerjeve govore ter poročila nemških veleposlanikov, posebno veleposlanika v Londonu. Iz teh poročil se vidi, kako je angleška vlada izvajala politiko obkoljevanja že takoj po monakovskem sporazumu. Tretje poglavje vsebuje dokumente, iz katerih se vidi potrditev Nemčije, ki je želela z vsemi svojimi sosedmi ohraniti mir. Nemčija je ponujala jamstvo za celotnost ozemlja s teh sosedov ter se je nazadnje pogajala s Sovjetsko Rusijo. Četrto poglavje vsebuje dokumente, ki ugotavljajo, da je bila Poljska orodje vojne struje v Angliji. To trditve potrjujejo poročila nemških veleposlanikov, posebno veleposlanika v Varšavi, iz katerih se vidi, da je bila poljska vlada prepričana, da se bo spor s Nemčijo s pomočjo Anglije rešil v njeno korist. Nadalje vsebuje to po-

glavje korespondenco med nemškim zunanjim ministrstvom ter angleškim in francoskim veleposlanikom v Berlinu ter korespondenco med Chamberlainom in Hitlerjem, ki je bila delno že objavljena. To poglavje vsebuje tudi dokumente o razgovorih, ki jih je imel Hitler z angleškim veleposlanikom v Berlinu. Zadnji dokument te knjige je brzojavka nemškega zunanjega ministrstva, v kateri se ugotavlja, da nosi Anglija vso odgovornost za vojno.

Listi posebno naglašajo besede zunanjega ministra v Ribbentropa v uvodu Bele knjige, da je na osnovi avtentičnih uradnih dokumentov ponovno dokazano, da je edino Anglija izvajala vojno, ker je hotela uničiti Nemčijo. »Berliner Börsen Zeitung« pravi, da je angleška Modra knjiga zelo pomanjkljiva, dočim nemška Bela knjiga objavlja izčrpano vse dokumente, kako je nastala vojna. Slika, ki jo podaja ta knjiga s svojimi 492 dokumenti je popolna in brez praznin. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da bi se dalo na osnovi angleške Modre knjige sklepati, da so nastali vzroki vojne šele po dogodkih l. 1939., medtem ko nemška Bela knjiga dokazuje, da je treba vzroke za sedanjno vojno iskati v politiki, ki jo je vodila Anglija že mnogo prej. »Völkischer Beobachter« piše: Iz dokumentov, objavljenih v nemški Beli knjigi se vidi, da se je Anglija takoj po podpisu monakovskega sporazuma začela hitreje oboroževati in da je načrtno pripravljala sedanjno vojno.

Na zapadu živahneje

Vojna poročila javljajo okrepitev artilerijskega ognja in pomnožitev lokalnih spopadov

Pariz, 13. dec. s. (Reuter). Na zapadni fronti je bila med gozdom Warndt in Saar opazena zelo povečana nemška patrolna aktivnost tekom zadnjih 24 ur. Nemci so podvzeli tri večje napade, ki so bili pripravljeni z artilerijskim ognjem. Dva napada so francoske predstraže odbile s svojih postojank po večurnem boju z ročnimi granatami. Pred tretjim napadom so se francoske čete taktično umaknile in so Nemci začeli izpraznjevati francoske postojanke. Pozneje pa so se morale nemške čete pod francoskim ognjem zopet z izgubami umakniti. — O povečani artilerijski aktivnosti z nemške strani poročajo tudi z drugih delov fronte.

Šef štaba angleškega letalstva, maršal sir Cyril Newall je došel na inspekcijo angleškega letalstva na fronto. Pariz, 13. dec. o. (United Press). Angleške čete, ki so zasedle odsek zapadne fronte na področju Mozele, južno od Buschdorfa, so morale prestat: zadnjih 24 ur hudobno obstreljevanje nemškega topništva. Angležem se je posrečilo odbiti vse napade nemških patrol ter jim povzročiti hude izgube. O angleških izgubah ne poročajo nidear in le poudarjajo, da je bilo nemško bombardiranje tega ozemlja zelo hud.

Pariz, 13. dec. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je davi objavilo naslednje 201. vojno poročilo: V centralnem delu fronte so bile na delu izvidniške čete. Berlin, 13. dec. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno poročilo: Na zapadu krajnjevo delovanje izvidniških čet in topništva. Na področju jugovzhodno Saarbrückena je nemška izvidniška četa, sestavljena iz enega častnika in 10 mož uspešno napadla sovražno oporišče na francoskem ozemlju. Sovražnik je imel pet mrtvih. En častnik in 16 mož je bil ujetih. Nemški izvidniška četa se je brez vsake izgube vrnila na svojo postojanko.

V zvezi s povratkom parnika »Bremen« so angleška letala 12. decembra v večernih in nočnih urah priletela nad Nemški zaliv. Protiletalsko topništvo na severnih otokih in v južnih ladjah jih je pričelo takoj obstreljevati. Nasprotnik je bil prijeljen, da se je povrnil, še preden je dosegel nemško obalo Severnega morja.

Berlin, 13. dec. AA. DNB. Na zapadnem bojišču se je danes v glavnem udeleževalo topništvo in je prišlo do nekaterih manjših prask vzhodno od Mozele. Na tem področju so bili odbiti sovražni napadi. Ob zornem Renu je nemško topništvo začelo streljati na francoske postojanke. Tudi tu so nekateri francoski oddelki poskušali izvesti napade. Jugovzhodno od Saarbrückena je prišlo do hujših bojov med nemškimi in francoskimi četami.

Žrtve min

Stockholm, 13. dec. s. Reuter. Ob južni švedski obali je naletel danes na mino švedski parnik »Alga« (980 ton) in se potopil. Švedske vojne ladje so prišle na pomoč in rešile posadko.

London, 13. decembra. AA. Havas: Angleška tovorna ladja »Warwick Head« (480 ton) je zadelo ob mino v bližini vzhodne obale angleških otokov. Eksplozija je ubila 6 mož posadke. Ostali člani posadke so bili prepeljani v bolnišnico.

London, 13. dec. s. (Reuter). V neko škotsko luko se je rešil v rešilnem čolnu član posadke nemške danskega parnika, ki je bil menda preteko soboto potopljen v Severnem morju. Rešenec je težko poškodovan.

Zgorela je stara kulisarna Narodnega gledališča

Ljubljana, 13. decembra. Nocoj malo po 20. je nenadoma izbruhnil požar v stari slikarni Narodnega gledališča, ki je bila zadnjih 20 let nameščena v baraki na vogalu Bleiweisove ceste in Knafljeve ulice.

Slučaj je nanesel, da je malo pred izbruhom požara prišel mimo neki urednik našega lista, ki je začutil sumljivo praše-tanje v slikarni, obenem pa je opazil, da so okna poslopja čez mero razsvetljena. Takoj je z najbližjega telefona odvedil mestne gasilce, ki so kmalu za tem prihitali na kraj požara z vso svojo opremo. V slikarni je bil nagraden sam izredno gorljiv material, les za kulisne in pa dobršen delež kulis, namenjenih za premlero opere »Nižave«, ki bi naj bila v petek v režiji Miladega režiserja Frelaha. Slikarna je gorela kakor plamenica. Gasilci so se vrgli proti ognju, a njihovo prizadevanje je ostalo zaman. — Zaleglo je samo toliko, da ogenj ni preškolil na hiše v sosesčini. V stari slikarni je razen materiala za nove inscenacije in pa kulis za uprizoritve »Nižave« zgorela tudi precejšnja količina kulisnega gradiva, ki ga uprava Narodnega gledališča še ni utegnila prepeljati v novo slikarno nasproti banske palače.

Okrog požarišča se je shrala takoj velika množica občinstva. Policija je, razume se, takoj zaprla križišče Bleiweisove ceste

Krstna slava kraljevskega doma

Beograd, 13. dec. a. O priliki krstne slave Nj. Vel. kralja in kr. doma sv. Andreja je bila dopoldne v dvorni kapeli na Dedinju služba božja, ki jo je bral patriarh z dvornimi svečniki. Službe božje so se udeležili Nj. Vel. kralj, Nj. Vis. knez namestnik in kneginja Olga. Po službi božji je bilo rezanje slavskega kolača na dvoru na Dedinju v prisotnosti patriarha Gavri-la in dvorskih svečnikov. Rezanju so prisostvovali Nj. Vel. kralj, Nj. Vis. knez namestnik, kneginja Olga in princesa Elizabeta, kr. namestnik dr. Radenko Stanković, predsednik, podpredsednik in vsi v Beogradu navzoči člani vlade, predsednik senata dr. Korošec, hrvatski ban dr. Su-bašić, dvorne dame ter člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja. Rezanje slavskega kolača so izvršili kralj, knez namestnik, patriarh Gavril in redov peš-polka kr. garde Bojković iz Goleša v okraju Kriva Palanka v banovini vardarski.

in v takem stanju, da ga se ni bilo mogoče zaslišati. Vred tudi se ni bilo mogoče ugotoviti niti imena potopljene ladje, niti okoliščin potopitve.

Angleški letalci nad Nemčijo

London, 13. dec. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo dopoldne komunikacije, ki pravi, da so angleška letala ponoči izvedla patrolne polete nad otoki Sylt, Borkum in Norderney. Naloga poletov je bila, da preprečijo udeleževanje nemških letal, ki po-lagajo v Severnem morju mine ter imajo svoja izhodišča na teh otokih. Angleška letala so naletela na močno protiletalsko ak-cijo, so pa kljub temu uspešno izvršila svojo nalogo.

Angleško letalo žrtev londonske obrambe

London, 13. dec. br. V bližini Southam-ptona je včeraj dopoldne neko angleško letalo zašlo med železne verige, s katerimi so pritrjeni baloni, ki služijo obrambi mesta pred letalskimi napadi. Letalo je str-moglavilo na tla. Vsi štirje letalci v njem so bili ubiti. Na ta način se je od pri-četne vojne zgodila že druga letalska nesreča. Prva, ki se je pripetila pred nekaj tedni, je zahtevala dve človeški žrtvi.

Veliko zanimanje za Ciano v ekspozici

Rim, 13. dec. br. Za napovedani govor zunanjega ministra Ciana v fašistični zbor-nici, ki ga bo imel v soboto dopoldne, v-lada v vseh političnih krogih veliko zima-nje. Kakor poročajo listi, bodo Ciano v eks-pozici prenašale vse italijanske radijske po-staje.

Ciano je bil za ta ekspozici posebej poob-laščen od velikega fašističnega sveta. Gle-de na to sodijo, da bo govoril povsem v smislu sklepov, ki jih je veliki fašistični svet sprejel o nadaljnji italijanski zuna-nji politiki. Politični krogi si obejajo od italijanskega zunanjega ministra pomemb-nih izjav tako o italijanski politiki do Sov-jetske Rusije in Nemčije, a še vse bolj o politiki do držav v Srednji Evropi in na Balkanu. Italijanski listi beležijo v svojih poročilih iz inozemstva veliko zanimanje, ki ga kažejo za Ciano govor tudi tuji po-litični krogi.

Poslanik Papen zopet v Turčiji

Carigrad, 13. dec. br. Nemški poslanik Papen, ki je pred dnevi odstopal v Nem-cijo, se je sredi vrnil v Carigrad. Davi je odstopal dalje v Ankaru. Kakor zatrjuje-poučeni krogi, se je vrnil iz Nemčije z novimi navodili za nadaljnja pogajanja o novi ureditvi trgovinskega in plačilnega prometa med Turčijo in Nemčijo.

Katastrofa ruskega potniškega parnika

Tokio, 13. dec. s. (Reuter). Ob japonski obali se je iz še neznanh vzrokov potopil neki 2300 tonski sovjetski potniški parnik. 83 oseb je pri nesreči utonilo, okrog 500 potnikov pogrešajo; dočim je neka japo-nška ladja rešila 390 potnikov. Domnevajo, da so ostali utonili.

Huda železniška nesreča v Nemčiji

Berlin, 13. dec. AA. (DNB). V okolici Haagena v zapadnem Prusku sta trčila sredi dva potniška vlaka. Ubilih je bilo 17 oseb, 14 jih je bilo težje, 27 pa laž-je ranjenih.

in Knafljeve ulice, kjer so mestni gasilci postavili svoje brigade in razpeljali cevi. Sredi največjega razburjenja je po Bleiweisovi cesti privozil mlad moč na žens-kom kolesu, in ko je zaradi cevi, položene čez cesto, prekinil vožnjo in malo odsko-čil, je množica v špalluri zagnala vik in kriki: Primitite kolesarskega tatu! Policija je v resnici takoj šla v pogon za sumljivim biciklistom in ga v kratkem času za-jela. Ko so ga gnali proti stražnici na po-licijski upravi, so si nekateri izmed ob-činstva izmisliili celo, da so prišli samega poizvalca. Čez malo časa pa se je izkazalo, da so zadržali samo enega znanega bivšega tovarnarja v Ljubljani, ki je imel smolo, da se je vozil s kolesom svoje žene.

Na kraj požara so odšli prostovoljni in poklicni gasilci s vsem razpoložljivim moštvom. Po dveh urah so imeli še smerom polne roke dela. Posebej je treba pohvaliti prostovoljne gasilce ljubljanske čete, ki so bili pod vodstvom poveljnika Pristov-ske in predsednika Polideta Zupančiča prvi na mestu in so takoj stopili v akcijo.

Vremenska napoved

Zemanaška: Ohladilo se bo in nekoliko razvedrilo, zlasti v severni polovici drža-ve. Kočava v Podunavju, lahna burja v primorju.

Domače vesti

* Družinska igra zaradi svetega pisma. Te dni je bil pred okroglim sodiščem v Negotinu obojen 17-letni kmečki sin Radovan Gjuris iz Petrovca sela pri Ključu na pet mesecev strogega zapora, ker je v nenavadnih okoliščinah ubil svojega očeta. Družina starega Jovana Gjurisja je 20 let živel v miru in ljubezni, dokler ni v njenem življenju lansko leto iznenada nastopil tragičen preokret. Stari gospodar se je seznanil z nekimi čudnimi dogodivščinami, ki sam sebe imenujejo »subotase«, in postal goreč privrženec njihovih idej. Vse noči je prebodel ob svetem čitju, ves svoj prosti čas je posvečal molitvi in propovedim. Ko so ga žene in otroci prosili, naj opusti te reči, jih je ostro zavrnil, nazadnje pa je zahteval od njih, da zapustijo pravoslavno vero. Ker se njegovemu prigovarjanju niso vdal, jih je začel pretepati, zapri je jedilno shrambo pred njimi, nazadnje pa jih je vse skupaj vrnil iz hiše. Otroci so bili majhni, 17-letni Radovan je moral s težkim delom preživljati mater pa pet bratov in sestra. Nekega večera se je Radovan utrujen vračal z dela, in ko je šel mimo domače hiše, je skozi okno videl očeta, kako sedi pri bledih svetilkah za mizo in čita sveto pismo. Popadla ga je neodoljiva mrznja do starca, ki je na tako čuden način spravil vso družino v nesrečo. Odsel je v vas, poiskal neko lovsko puško, se vrnil in očeta ubil. Svojo kazen je nesrečni fant presedel s preiskovalnim zaporom.

DARILNE

kasete, doze za puder in cigarete, manikire, razpršilci, parfumi, brivski aparati v PARFUMERIJ »VENUS«, Tyrševa c. 9.

* Neurje nad Jadrinom. V noči na torek se je ozračje nad Srednjim Primorjem naglo ohladilo in po nekaterih krajih na obali je padlo toliko snega, da je bil avtobusni promet prekinjen. V enem delu Srednjega Primorja, zlasti okrog otokov, je vladala strašna burja, ki je deloma preprečila parniški promet. Blizu Hvara je vihar prevrnil motorni čoln, v katerem so bili štirje potniki, a ker so bili blizu brega, so se na srečo vsi štirje rešili.

Najlepsa Božična Darila
Trajne vrednosti
so originali naših
vmetnikov
RAZSTAVA
LADA
Jakopičev paviljon
odprta do božiča

* Sovo je ujel v Savi. Gozdar Stjepan Katič je v torek popoldne šel v okolici Šiške ob bregu Save in je iznenada uzel izredno veliko ptico, ki je plavala iz vode. Ko je prišel bliže, je spoznal, da je sova, ki je po vsej priliki padla z visokega topola na bregu, a ker je bila spodaj razpeta ribiška mreža, so se ji noge zamotale vanjo, da ni mogla odleteti. Gozdar je sovo ujel, čeprav je bila borba precej huda in ga je ptica s svojimi kremplji na kljunom nevarno ranila. Pravijo, da se za njegov plen zanima zagrebški Zoo.

* Mati — zver. V Gjurjici pri Krizevcih so orožniki aretirali neko kmetico, ki je na prav brezsrčen način ravnala s svojima otrokoma, 4-letnim Josipom in 6-letno Anjo. Ko je pred dvema letoma vdovela, se je zaljubila v nekega mladega fantja na vasi in ga vzela v hišo. Njemu sta bila otroka na poti, pa se je dala brezdušno mati pregovoriti, da ju je preselila iz hiše v kurnik, kjer sta na kupu starih cumj živela med perutnino noč in dan. Iz prva jima je enkrat na dan nosila jesti, pozneje je obroke skrbela na enkrat na dva dni, nazadnje celo samo enkrat na tri dni. Tako sta otročiča živela dobrih šest mesecev in najbrž bi se nihče ne spomnil nanju, če ne bi v eni zadnjih noči tatovi vtrli v kurnik in pri tej priliki otroka prepodili na prosto. Preplašena sta se zaljuba in njen mlajši bratce skrila v sosedov hlev, kjer so ju drugo jutro našli ljudje. Tako je bil odkrit zločin matere, ki je hotela s podanimi mukami umoriti lastna otročiča. Orožniki so s težavo ugrabili, da je kmetje niso linčali.

* Nesreča na gradnji Javorske šole. Pred dnevi smo poročali, da se nova šola v Javoru nad Ljubljano kljub zameškemu vremenu z vso naglico pospešuje. Komaj par tednov je, odkar se je delo pričelo, pa bodo že polagali betonsko ploščo za dovršitev temelja. Pravijo, da bo stavba do božiča pod streho. Dnevi so zanj že precej kratki, zato so za nekatera nujna dela porabili tudi noč. Pri tolikih naglih kajpak ne more biti brez nesreče. Tako je zadnjič eden izmed tvarišev udaril delavca Janeza Habčka, ko sta drobila kamen s težkim kladivom po roki, Janez Bučar, sin posestnika in predsednika kraj-

negga šolskega odbora, pa je tako nesrečno padel in z roko udaril po kosi ostrega železa, da mu je predrlo dlan.

* Velika tatvina v vlakcu. V simpsonskem vlakcu Pariz — Bukarešta je bila izvršena v Mladavčevici med vožnjo do Vel. Kikinde večja tatvina denarja in raznega nakita, vrednega okrog 100.000 dinarjev. Izginila je biserna ovratna verižica, zlat damski prstan z velikim briljantom ter več manjših prstanov, par briljantnih uhanov z zefiri, velika damska torbica, denarnica iz krokodilove kože, gotovine za 13.500 rumunskih lejev in 700 francoskih frankov v bankovcih. Neznane storilce zasledujejo.

* Aretacija nevarnega pastolovca v Sarajevu. Neka Sarajevčanka je te dni sporočila policiji, da ji je njen podnajemnik, slušatelj prava Ibrahim Efendić, ukradel 6.000 din in zlato žensko uro, ko se je izselil, češ da odpotuje. Policija je malo nato na kolodvoru aretirala mladega, elegantnega moža, ki je z dvema kovčegoma hotel vstopiti v kupe brodskega hrtega vlaka. Legitimiral se je s turškim potnim listom, ki je bil v Carigradu izdan na ime Mustafa Salihbertića za potovanje v Švico in z nakazilom na 7700 din gotovine. Ko so mladega moža privedli na policijo, je gospodinja takoj spoznala v njem Ibrahima Efendića, a pozneje so v aretirancu razkrinkali nekega šefika Marjanovića, ki je že dolgo živel od kraje in sleparij. Pri njem so našli tudi cel kup brezplačnih voznic za vse proge od Caribroda do Ljubljane in Dubrovnika.

* Odrasla oboženi Vasić izplačuje svoje tožitelje. Na razpravi, ki se vrši proti draguljarju Vasiću pred okroglim sodiščem v Zagrebu, je v torek vzbudil mnogo pozornosti nastop priče Matilde Baričeve. Že prejšnje sredo je bila pozvana k razpravi, a je ni bilo. Njena sestra si je bila pri Vasiću izposodila 10.000 din, ko sta skupaj zidali hišo, potem pa ju je Vasić pogoltna na boben. Ko jo je predsednik senata vprašal, zakaj je prejšnje sredo ni bilo, je pripovedovala zanimivo storijo. Takrat je prišla v sodno palačo, in ko je na hodniku srečala Vasičevega odvjetnika dr. Cimića, ga je poprosila, naj ji vsaj nekaj povrne, pa Vasić ne bo več tožila. Odvjetnik ji je takoj izročil 5000 din, za popoldne pa jo je povabil v svojo pisarno, kjer jo je čakal oboženi Vasić in ji izročil še 30.000 din. Tako je Baričeva za poravnavo škode prejela 35.000 din, medtem ko je posojilo njene sestre znašalo samo 10.000 din. Za mene je Vasić duša človeka, je rekla na razpravi, a on sam je na vprašanje, zakaj je tako storil, odvrnil: Smilila se mi je, sirota. Toda mimo senata defilirala se cela armada siromakov, ki jih je Vasić upropastil, pa nikoli niso našli poti do njegovega srca, a kaj šele do njegovega nagrabljenega denarja.

* Čirli Metodovi družbi so nakazali za božične praznike: nemelnovan Jobrotnik v Ljubljani 300 din; g. ravatelj Peter Biber in inž. Leopold Stibilj po 100 din za CM podružnico Beograd. Iskrena hvala!

* Zrebanje efektivne loterije Slovenskega društva na Vranskem, dne 10. decembra 1939. Izžrebane so bile naslednje srečke:

a) v vrednosti 25 do 100 din:

15, 64, 65, 85, 110, 172, 222, 226, 258, 296, 359, 399, 407, 443, 482, 692, 760, 781, 833, 888, 890, 977, 1157, 1291, 1417, 1443, 1617, 1644, 1651, 1687, 1809, 1838, 1861, 1885, 2126, 2289, 2349, 2359, 2421, 2441, 2480, 2498, 2519, 2749, 2822, 2874, 2887, 3142, 3288, 3325, 3572, 3621, 3676, 3786, 3791, 3882, 3940, 3962, 4248, 4304, 4342, 4615, 4759, 4930, 4965, 4971, 5149, 5324, 5347, 5506, 5580, 5600, 5841, 5857, 6034, 6076, 6234, 6269, 6304, 6401, 6581, 6975, 6986, 7030, 7075, 7098, 7107, 7523, 7544, 7739, 7763, 7766, 7840, 7869, 7999, 8025, 8221, 8321, 8534, 8585, 8692, 8844, 8858, 8890, 8898, 8955, 8973, 8997, 9038, 9043, 9074, 9178, 9232, 9442, 9493, 9636, 9811, 9840, 9898, 2900, 4600;

b) glavni dobitek:

415, 1521, 2739, 4981, 6243, 6308, 6714, 6905, 7476, 8264, 8363, 8542, 8859. Dobitki se morajo dvigniti med 18. XII. 1939 in 18. I. 1940. — Slovensko društvo Vransko.

Iz Ljubljane

* Slavje v kuhinji Kraljice Marije. Včeraj, na rojstni dan kraljevičice Andreja, se je vršila v opoldanskih urah v prostorni šolske kuhinje Nj. Vel. kraljice Marije majhna, toda pristrčna slovesnost. Ob prisotnosti zastopnikov banske uprave, mestnega načelnika, srednješolskih zavodov ter drugih ustanov in društev je bila z dvema nagovoroma proslavljena krstna slava pokroviteljke Nj. Vis. kraljevičice Andreja. Že deset let služi kuhinji, ki jo podpira Nj. Vel. kraljica Marija, plemeniti nalogi prehranjevanja šolske mladine. Naj bi ta važna socialna ustanova le še v naprej častno in uspešno delovala v korist in dobrobit naraščaja.

GLOBOKO ZASNOVANA FILMSKA UMETNOST

dovršeno igrana in režirana, globoko zajeta iz vsakdanjega življenja, skratka umetnina za ljubitelje umetnosti

Glavne vloge: **LOUIS JOUVET**, najslavnejši francoski igralec, nadalje: DALIO, CLAUDE DAUPHIN, ODETTE JOYEUX in drugi.

ZASTRUPLJENA MLADOST

Predstave ob 16., 19., 21. uri

DVE URI pristnega humorja, vedrega razpoloženja in priske zabave jamčimo vsakomur, kdo si ogleda slajno Aubert-ovo komično opero v filmu:

V glavni vlogi priznana komika **STAN LAUREL** in **OLIVER HARDY**.

KINO SLOGA, tel. 27-30.

FRA DIAVOLO

Nabavite si vstopnice v predprodaji!

Tragedija Maksimilijana Habsburškega in šarlate.

Danes ob 16., 19. in 21. uri!

SAMO SE DANES ob 16., 19., 21.15 uri IN JUTRI ob 16. uri

JUAREZ — Paul Muni

Ob 16., 19. in 21. uri

KINO MATICA, tel. 21-24.

* Najstarejši duhovnik ljubljanske škofije umrl. V torek popoldne je v Mostah po kratki, a težki bolezni umrl upokojeni župnik in biserni mašnik Jožef Borštnar, najstarejši duhovnik ljubljanske škofije. Pokojnik je bil po rodu iz Brune vasi pri Mokronogu, kjer se je rodil 13. julija 1850. Po končanih študijah je kaplanoval v Fari pri Kostelu, Višnji gori in škocijanu, nato pa je župnikoval pri Sv. Petru pri Novem mestu in na Rakci. Zadnja leta je prebival v št. Vidu nad Ljubljano, a ko se je začela snovati nova župnija v Mostah, se je preselil tja. Bodi mu zemlja lahka!

* Nov grob. Včeraj popoldne je umrla v ljubljanski bolnišnici gospa Marija Kotarjeva s Starega trga št. 7. Stara je bila 54 let. Vedno čvrsta je začela zadnji čas bolehati in je včeraj jutraj morala pod operacijski nož. Operacija je sicer prestala, kmalu nato pa izdihnila. Bila je dobra in skrbna žena, ki ji bodo znanci ohranili lep spomin. Zadnjo pot bo nastopila jutri ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Žalujemo naše iskreno sožalje!

* Krajevna organizacija JNS za kolodvorski okraj ima danes ob 20. (ob osmih zvečer) v restavraciji hotela »Struklja« (vhod iz Dalmatinove ulice) svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabijo se vsi člani in misliljeniki, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Odbor.

GOSPODJE!

Dobro obriti in lepo ostrženi boste edino v novo otvorenem brivskem salonu Frank podruž. (Kresja). Solidne cene, dobro delo. — Abonenti po dogovoru znaten popust. Poseben oddelek za dame. — Se priporoča

FRIZERSKI SALON »FRANK«, Ljubljana, Lingarjeva ul. 1.

* Ustanove ljubljanske mesta za učenje državne tehniške srednje šole in za učenje ter učenje delovske šole in ženske obrtne šole v Ljubljani so razpisane in bo oddanih pet mest za učenje tehniške srednje šole in dve mesti za učenje in učenje delovske šole in ženske obrtne šole v Ljubljani v zvezi po 1.000 tona na leto. Pogoji so razvidni z razglašena na mestnih uradnih deskah in na šolski deski tehniške srednje šole.

Boj mrazu!

Uspešno orožje proti njemu: baržun, velvatin, barhent in dvojna flanela za domače halje, obleke, bluže in jutranje jopiče. Vse to vam nudi v dobri kakovosti in po zmernih cenah.

ČEŠNIK JANKO
LJUBLJANA LINGARJEVA

* Spored koncerta Prelovcovih skladb. ki ga bo priredil pevski zbor Ljubljanskega zvonca jutri, v petek zvečer v veliki filharmonični dvorani, je naslednji: mešani zbor bo zapel: Pozdrav, Ene pitčka priljeta, Ko so fantje proti vasi šli, Vaška bridkost, Ave Marija, Pomlad. Na koncertu sodelujejo solisti in sicer: gdna Draga Štajnerjeva, g. Friderik Lupša in g. Tone Petrovič, ki bodo zapeli samospeve: Mrzeca je zunaj trda noč, Moja kosa je križavna, So že rožice v hartelnu zavovale in Ti si urce zamudila. Zenski zbor bo imel na sporedu: Tako mi je dragi, Očka moj je delavec. Prelovcov koncert bo zaključil moški zbor z naslednjimi deli: Jaz bi rad rečih rož, Sedem si rož povežala mi, Nageljni rdeči, Nad mojim grobom, Hiša pri cest stoji in Dobrodo. Teksti vseh navedenih zborskih so izšli v lični programni knjižici, ki jo je izdal Ljubljanski zvon ob priliki Prelovcovega koncerta. Umetniško vodstvo ima priznani Zvonov pevovodja g. Dore Matul. Prijatelje in znance pokojnega Zorka Prelovca in slovensko koncertno občinstvo sploh vabimo jutri na koncert, ki bo ob 20. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Nad 300 novih vrst okraskov

za božično drevo, čudežne svečice, sneg, girlande, laske, svečke, vato, dalje vse vrste pastirkov, ovc in drugih figur za jaslice. Za vsakogar dobiti

primerne božične darilo, kakor albume, lepe šatule, šivalne, brivske, česalne garniture, manikire, razpršilce, toaletne kasete že od Din 19.— dalje. — Velika izbira družabnih iger in igrač pri:

Foto Touristu, Lojze Šmucu
Ljubljana — Prešernova ulica 9
in Aleksandrova cesta št. 8.

* Na koncertu Delavskega pevskega društva Tabor v ponedeljek 18. t. m. bosta nastopila poleg zbora društva Tabor še dva mlada koncertna solista, gdna Ljudmila Polajnarjeva (sopran) in tenorist g. Alojzij Gostiša. Oba bo spremljal na klavirju Samo Hubad. Zbor Tabora bo vodil njegov dirigent Janko Guček. Koncert bo v mali filharmonični dvorani in so vstopnice v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

V čevlji zaprta noga ni zdrava, ako je ne negujete. Sanoped je nepogrešljiv. Vredica 2.— Din.

* Prihodnji klavirski koncerti bo v torek, 18. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Koncertal bo ruski pianist Nikita Magalov. Magalov je po vsem svetu znan kot bivši spremljevalec slavnega madžarskega violinista Szigetaja. Vstopnice so v knjigarni Glasbene Matice (—)

gov sploh ni imelo pravice, ker imajo dvorce šele knezi ter smo zato v Ljubljani zadnje čase poznali samo dvorec kneza in škofa ljubljanskega ter dvorec knezov Auerspergov, vojvod kočevskih. Na prostoru po potresu podrtga dvorca knezov Auerspergov, ki smo ga na kratko imenovali Knežji dvorec, stoji sedaj vseučiliška knjižnica. Za primke Auersperg imamo pa lepo slovensko ime Turjak in pretehtati bo treba, če grofje niso dobili imena po hribu, ki se je po turkih (Aureche) imenoval Turjak. Gotovo je slovensko prebivalstvo dežele tako imenovalo hrib že tedaj, ko so tam živeli še turci, zato je pa verjetno, da so grofje, ki so se naselili na Turjak in zgradili svoj grad, imenovali ta grad po hribu in vzeli tura v svoj grb ter si privzeli tudi primke »s Turjaka« ali Turjaki. Plemiči so sploh navadno jemali imena po hribih in krajih, kjer so imeli svoje gradove, ne pa narobe; zato lahko računamo, da se je tako zgodilo tudi pri grofih in knezih Turjaki, ki so svoj slovenski primke po tedanjih splošni navadi pomislili, kakor so ga drugi večkrat tudi polatili. Zato je kulturni odbor mesta Ljubljane sklenil, da se to poslopje odslej imenuje samo še Turjaka palača.

* Kaj vse krajevo. V Slapničarjevi ulici je z dvorišča nekdo odnesel 56 kg težko nakovalno, vredno čez tisoč dinarjev. Iz Trubarjevega parka pa je izginilo več metrov bakrenega strešnega odtoknega žleba. Neke druge je prav tako bilo ukradenega štiri metre cinkastega žleba. Tako poleg medenih kljuk tudi žlebovje stopa v seznam ukradenih predmetov.

Iz Celja

* Odslek Zveze Maistrovih borcev v Celju vabi vse svoje člane, da poravnajo za 1939 članarino in morebitne zaostanka, ker bodo le tako prišli v poštev pri podelitvi spominske kolajne. V lastnem interesu naj posameznik uredi svojo člansko dolžnost čimprej, najpozneje pa do srede 20. t. m. pri g. Ferdu Primcu, uradniku Hranilnice dravske banovine v Celju. Samo v tem primeru bodo dobili člani potrebne tiskane formulare, ki morajo biti izpolnjeni in poslani Zvezi Maistrovih borcev v Mariboru do 1. januarja 1940.

* Sokolski socialni prispevek. Sokolsko društvo v Sevnici je pri obračunu ob priliki odkritja spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju dne 1. decembra v Sevnici poklonilo župnemu socialnemu skladu 505 din. Socialni odslek sokolske župe Celje se bratskemu sokolskemu društvu v Sevnici najiskrenejše zahvaljuje za plemenito gesto.

* Zanimivo predavanje na ljudskem vseučilišču. V risalnici meštanske šole bo predaval v ponedeljek 18. t. m. ob 20. inž. Mitja Svigel iz Ljubljane o svojem zanimivem potovanju po Združenih državah severne Amerike pod naslovom »1500 km po USA«. Predavanje bo spremljalo okrog 200 lepih skopičnih slik. Priporočamo občinstvu, da se udeležijo tega zanimivega in poučnega predavanja v čim večjem številu.

TRAJNE KODE
solidno izdeluje frizerski salon »PAVLA« — Celje, Kovaška 1.

* Reveni prošnja za podporo. Mestna občina daje vsako zimo najrevnejšim brezplačen premog. V socialnem uradu mestnega poglavarstva se je zgledilo okrog 1.000 revnežev s prošnjo za dodelitev premoga. Industrijec g. Avgust Westen je poklonil pred meseci ob svoji poroki mestni občini 200.000 din za podporo najrevnejšim, predvsem družinam z mnogimi otroki ali bolnimi družinskimi člani. Za to podporo se je prijavilo v mestnem socialnem uradu doslej že nad 400 oseb.

* Lopa gesta. Tekstina tovarna »Elka« v Celju, last g. Lea Kudiša, bo v soboto 16. t. m. obdarila 70 revnežev z lastnimi izdelki in poleg tega podarila še vsakemu revnežu po 2 kg moke. Za ta veličardušni dar izreka mestna občina celjska v lastnem imenu in v imenu obdarovancev iskreno zahvalo.

* Silvestrovanje Sokola Celja matice. Letošnje leto bomo zaključili v Narodnem domu in tam vstopili v novo leto. Na sporedu je 12 točk, ki bodo izpolnile vse sporedne polnočice. Najprej bo enodejanka, burka iz kmečkega življenja, ki je bila v nekaterih večjih krajih že igrana in je izzvala mnogo smeha, a je v Celju še nismo videli. Ko bo kot predzadnja točka podana še kronika, bo sledila polnočna alegorija, kakor vsako leto. Na udomačeno silvestrovanje Sokola Celja matice se sedaj opozarjamo.

* Sprememba avtobusnega voznega reda na progi Celje — Mozirje ter zveza Celja s Vranskim in št. Pavlom. Da se omogoči nova jutrnja in popoldanska zveza Celja s Vranskim in št. Pavlom, izpreminja »Avtobus mesta Celja« svoje vožnje na progi Celje — Mozirje v toliko, da odhaja avtobus ob soboto 16. t. m. dalje iz Celja ob 11. in prihaja v Mozirje ob 12.11. Ta avtobus ima ob 11.31 v Dobrčevi vasi zvezo s avtobusoma podjetja A. Jugovič, ki vozita od tam na Vransko in v št. Pavel. Popoldne se vrača voz »Avtobus mesta Celja« iz Mozirja ob 13.37 in prihaja v Celje ob 14.50. Ta voz ima zvezo v Dobrčevi vasi ob 14.20 s avtobusom podjetja Jugovič, ki pripelje iz št. Pavla. Tako bodo imeli prebivalci vse Savinjske doline kljub ukinitvi nekaterih vlakov na savinjski progi zopet hitro in udobno zvezo s Celjem in z vsemi vlakmi na progi Maribor — Zidani most.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V 33

Na prvem bolgarskem večeru, ki bo v soboto v dvorani Trgovskega doma, bo poleg nekaterih slovenskih umetnikov in bolgarskih visokošolcev, ki študirajo na ljubljanski univerzi, nastopila tudi znamenita pevka Stamatka Kaludova z sofijskega radija z venčkom bolgarskih narodnih pesmi. Priridev je zlasti v današnjih časih, ko nujnost zgodovinskega razvoja ustvarja nove oblike slovenske skupnosti, vredna pozornosti.

— Iz gimnazijske službe. Prof. Mirko Bitenc, ki je bil lani 11. decembra izvoljen za poslanca, je sedaj reaktiviran in postavljen zopet za profesorja na drž. realni gimnaziji v Celju. Tako sedaj izgleda, da bodo prišli na vrsto in bodo reaktivirani tudi oni javni nameščenci, ki so bili narodni poslanci že v prejšnji narodni skupščini.

Iz Maribora

— Socialno zdravstveni problemi slovenske vasi. O tej temi bo govoril jutri v Ljudski univerzi ravnatelj Higienkega zavoda v Ljubljani g. dr. Ivo Pirč.

— Obnovev dijaških predstav v gledališču. Ustrezajoč izraženi želji po zopetni uvedbi priljubljenih dijaških predstav se je gledališka uprava odločila, da bo prva letošnja dijaška predstava v nedeljo ob 15. Uprizori se Cankarjev »Hlapec Jerneje«. Za dijaštvo veljajo dijaške cene (le pri dnevnih blaginjah), za ostalo občinstvo pa globoko znižane cene.

— Na Slomškovem trgu smrečni gaj. Letos so pričeli razmeroma zgodaj prodajati božična drevesca. Večjim drevescem je cena 25 do 30 din, manjšim 10 do 15.

— Priznanje in odlikovanje. Na slavnostni seji RK je predsednik sreskega odbora RK g. dr. Ivan Jančič s toplim nagovorom izročil srebrni kolajni RK upravitelju OUZD g. Stenovicu in šefu zdravniku reševalne postaje g. dr. Bedjanicu.

— Občinska proračunska seja v januarju. Iz vrst mariborskih mestnih svetnikov se čuje, da ne bo mestni svet razpravljal o novem mestnem proračunu za 1940/41 pred januarjem. Novi proračun bo nekoliko večji od lanskega.

— Več transportov sezonskih delavcev in delavk je šlo v noči na sredo preko Maribora, po večini v Prekmurje. S prvim transportom je prispelo 650 delavcev, z drugim 800, s tretjim pa 600.

— OPT v Mariboru. V Mariboru zaposleni praktični tehniki so na sestanku, ki

sta ga sklicala gg. Pinterič in Šimenc, sklenili, da se organizirajo v svoji organizaciji praktičnih tehnikov (OPT) in sicer v okviru matičnega združenja v Ljubljani, ki je včlanjeno v organizaciji nacionalnih zasebnih nameščenecv. V zvezi društev privatnih nameščenecv.

— Po indeksi cen. Le malo je zasebnih podjetij v Mariboru, ki še niso zvišala svojih nameščenecv prejemkov. Zvišanje plač in mezd je bilo izvedeno na podlagi indeksa cen.

— Nova cesta Sv. Peter—Duplek. Za pomlad je napovedana gradnja nove ceste, ki bo vezala Sv. Peter z Duplekom. Pripravljalna dela so že v teku.

— Letošnja »zlata« nedelja bo v nedeljo 17. t. m. in bodo tudi v Mariboru trgovine ves dan odprte.

— Naglo gradijo. Nova stanovanjska hiša Pokojniškega zavoda v Krekovi ulici je dograjena že do drugega nadstropja. Najbrž bo trinadstropna stavba do božičnih praznikov pod streho.

— Kabel polagajo. Na Slomškovem trgu v Orožnovi in Miklošičevi ulici kopljejo jarko, kamor bodo položili nov kabel. Promet po Orožnovi ulici je usmerjen drugam.

— Lastniki psov se ponovno opozarja, da morajo imeti volčjaki nagobčnik, ostali psi pa znakom.

— Zadržurariji in draginja. Za sinoči je sklicala Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev zborovanje svojih združenih članov, na katerem so razpravljali o naraščanju cen življenjskih potrebščinam.

— Seruma ni več. Pred tedni smo poročali o borbi proti svinjavi in parkljevski s pomočjo najnovejšega seruma. Pri tem je sodeloval zagrebški zavod in tudi zagrebški akademiki veterinarci. Zaradi selitve zavoda pa je sedaj ta akcija zastala, prizadelet kmetijski gospodarji pa si sedaj prizadevajo, da bi v času selitve omenjenega zavoda dobili nov serum. Svinjarka in parkljevka se namreč navzlic zimskemu času še naprej širita.

Gospodarstvo

Likvidacija veleposestev kneza Turna in Taksisa

Država bo knezu plačala odškodnino 35 milijonov din in še odškodnino po zakonu o likvidaciji agrarne reforme

Ministrski svet je na osnovi § 113 finančnega zakona in na predlog kmetijskega in finančnega ministra predpisal uredbu z zakonsko močjo o likvidaciji spora med knezom Albertom Marijo Lamoralom od Turna in Taksisa in našo državo pred jugoslovensko-nemškimi mešanimi razsodiščem. S to uredbo so odobrava sporazum, ki je bil sklenjen 11. oktobra t. l. med našo državo in knezom Albertom Marijo Lamoralom od Turna in Taksisa. Sporazum vsebuje v glavnem naslednje določbe.

Zaradi agrarne reforme pridrži država od gozdnega posestva kneza v srezih Delnice in Sušak skupaj 13.474 hektarjev po posebnem popisu parcel, in sicer po stanju ob izročitvi. Država pridrži zaradi agrarne reforme tudi gozdna zemljišča, ki so bila razlašena z odločbo kmetijskega ministra od 11. aprila 1935, ki je bila spremenjena in izpopolnjena z odločbo banske oblasti banovine Hrvatske od 17. septembra t. l. in sicer na veleposestvu Zelinčiče v sisaškem srezu ter na veleposestvu Ozalj-Orlovac v Karlovačkem srezu.

Država bo plačala knezu pavšalno odškodnino v višini 35 milijonov din; od te vsote bo plačala država 10 milijonov din takoj po uzakotitvi sporazuma, ostalih 25 milijonov din pa v obliki državnih bonov z obrestno mero 4% v 16 enakih polletnih anuitetah. Poleg tega določa sporazum, da se glede njegovih kmetijskih posestev v celoti izvrši zakon o likvidaciji agrarne reforme in se za ta zemljišča knezu izplača odškodnina, predvidena z zakonom o likvidaciji agrarne reforme. Z izplačilom vsote 35 milijonov din in odškodnine po zakonu o likvidaciji agrarne reforme je vprašanje kneževih terjatev nasproti državi v celoti rešeno in knezu ne pripada nobena druga posebna odškodnina. Ostanek posestev, ki ne pride pod

agrarno reformo se vrne knezu v last in svobodno razpolaganje takoj po uzakotitvi tega sporazuma. Pogodbeni stranki smatra, da je s tem sporazumom likvidirana izvedba agrarne reforme na veleposestvih kneza.

Knez odstopa državi tudi vse svoje ribarske pravice na posestvu v srezih Delnice in Sušak, ki je po tem sporazumu pridržano v svrhu agrarne reforme. Po izročitvi pripada knezu pravica lova na posestvu, ki mu končno ostane v srezih Delnice in Sušak v smislu zakona o lovu.

Z izplačilom davedene odškodnine 35 milijonov din in odškodnine po zakonu o likvidaciji agrarne reforme so likvidirane vse kneževе terjatve nasproti državi v zvezi z njegovim zemljiškim posestvom v Jugoslaviji, bodisi na podlagi mirovne pogodbe ali na osnovi izvajanja agrarne reforme in sekvestracije.

Sporazum nadalje imenoma navaja 19 nameščenecv kneževе šumske uprave, ki jih knez prevzame v svojo službo. Nadalje navaja tudi zgradbe na veleposestvu v srezu Delnice—Sušak, ki pripadajo državi. Knezu ostanjejo patronati, ki so zvezani s posesti Zelinčiče in Ozalj, država pa prevzame v imenu agrarnih interesov patronate Grobnik, Delnice, Brod na Kupi in Brod Moravica.

Knez se odreče v korist začasne državne uprave razlaščenih državnih gozdov vseh anuitet z obrestmi, ki jih je vplačala v njegovo korist začasna državna uprava razlaščenih gozdov pri srezem sodišču v Delnicah na račun dospele zakonske odškodnine za razlašene nepremičnine. Ta znesek (4,7 milijona din) se izplača glavni državi blaginji. S tem sporazumom se spreminja sporazum, ki je bil sklenjen 29. aprila t. l.

Še par besed o bencinu

Prejelo smo: Z naredbo o omejitvi motornega prometa in o štednji s tekočinami gorivi je ponovno podan dokaz o zapostavljanju naše motorizacije, ki je doslej ni moglo dočeti zatreš se tako zgrešeno obravnavanje od strani oblastev, državnih, banovinskih in slovenskih za zlasti še mestnih ni moglo povsem zatreti. Zato je verjetno, da bo sedanja naredba vedno opravilo svoje uničujoče delo.

Svojčasno je vlada dr. Stojanovič obljubljala velike ugodnosti v pogledu oskrbe naše države s tekočinami gorivi. Zatrejvali so, da bodo iz Rumunije kar preko ali celo pod Donavo napeljali cevi, ki katerih bosta tekla nafta in bencin. Mi pa smo bili skeptični, ker smo tako obljube že večkrat brali in slišali. In čas nam je dal prav. Danes ni niti cevi, niti bencina. Najnovejša naredba se odlikuje po tem, da prepoveduje sobotni in nedeljski promet ne nudi pa ničesar. Tudi o kartah za pravično razdeljevanje bencina ne pove ničesar. Res so bili izdani neki formulirji, ki jih morajo vsi avtomobilisti in motociklisti izpolniti do 14. t. m. Toda teh formulirjev je prišlo premalo v našo banovino. Najbrže bodo napravili še eno naklado...

Če si natančno ogledamo te formulirje, moramo z žalostjo ugotoviti, da pri njihovi sestavi, kakor tudi pri sestavi te naredbe, niso sodelovali strokovnjaki. V tem prijavnem formulirju, ki ima kaj čuden format, se dvakrat ponavljajo vprašanja, koliko cilindrov ima vozilo, in pa nikjer vprašanja, ki naj bi obravnavalo željo lastnika prizadetega motornega vozila, koliko litrov goriva bi on potreboval za svojo potrebo ali pa koliko ga sedaj mesečno potrebuje ter s koliko litri bi lahko svoj obrat zaslonil vzdrževal. Slično, a nepopolno vprašanje je na prvi strani

glede avtobusov, kamionov in plovnih objektov. Zato pa ima predmetni formulir vprašanje, ali ima prizadeto vozilo električno ali karbidsko razsvetljavo. Če pri vsem tem pomislimo, da mora v naši državi vsak lastnik za svoje motorno vozilo vsako leto v mesecu januarju izpolniti dve veliki polji, nabiti z različni vprašanji o svojem vozilu, bi se lahko to morda še vedno združilo. S tem bi bili mnogi stroški prihranjeni. Dovoljujemo si pri tem opozoriti, da tako nesmotno delo z nestrokovnjaki vprašanji in v interesu povečanja ugleda prizadetih oblastev. Pri vsem tem pa so popolnoma pozabili vprašati našo trgovino, industrijo in obrt, ki trati bencin in nafto za druge namene. S čim naj na primer tiskarne v bodoče čisti stavek in stroje.

Tudi moramo izraziti precejšnjo pomenje glede takozvanega »luksuznega« prometa. Oglejmo si datjave na »motorno« vozilo v Ljubljani. Kaj vse mora plačati ljubljanelec, če spada med »srednje« lastnike avtomobilov? Pri vozilu, ki tohta 1251 kg znaša mestna davčina 1.300 din, prispevek za prekomerno obrabo cest 200 din, prispevek za čestni fond 200 din, banovinska trošarina na pnevmatiko 650 din, takso za vsakoletno prijavo 100 din, taksa za pregled in knjižico 154 din, tablice 20 din, overovljenje šoferjske legitimacije 130 din, formular za prijavo 5 din, torej skupaj 2.759 din. Če pa je kupil novo vozilo plača še enkratno mestno uvoznico v višini 1 din za vsak kg teže; pri starem vozilu pa 0,50 din za vsak kg. Istčasno pa plača naš kolega Beograjec za svoje enako vozilo skupaj le 1.204 din. Toda pri vsem tem pa naš avtomobilist še ni prevozil niti kilometra poti, kajti za vsak kilometer poti je potreben bencin,

kateri ga osnovna cena franco naša meja je okrog enega dinarja za liter, danes pa ga kupujemo (seveda če ga dobimo) v Ljubljani po 6,20 din. To pomeni, da bi morala biti naša javna uprava hvala vsemu državljanu, ki si nabavi vozilo ter se z njim za »luksus« vozi po naših cestah, kajti boljše podpornega člana našega flakusa si ne more zaleteti. V zahvalo pa mu država prepove uporabo svojega avtomobila v nedeljo, misleč da je njegov nedeljski izlet »luksus«. Če bi imeli pri nas dobro statistiko, bi se lahko prepričali, da v Sloveniji nedeljski promet žal še vedno ne igra velike vloge, čeprav bi to bilo potrebno v interesu najvažnejše naše obrti tujskega prometa. Stvarno »luksuzna« vozila so v naši državi le ona, ki ne plačajo davka in dobijo bencin na breme javnih proračunov.

Izgovor, da je sedaj vojno stanje, drži le deloma ter je v precejšnji meri demagoški, kajti država, ki ima borih 20.000 avtomobilov ne more imeti istih vzrokov za omejitve svojega motornega prometa kakor jih imajo države, katerih vojni park gre v milijone.

Tudi nabava deviz pri naši razmeroma majhni porabi ne more igrati tako velike vloge. Naša banovina potrebuje za svoje nekoliko skrčene današnje potrebe dnevno kakih deset ton bencina, to je en vagon. Dvomimo, da igra pri dodeljevanju deviz tako veliko vlogo dobava tega vagona bencina, za katerega grejo devize le v osnovni ceni nekaj nad en dinar pri litru v inozemstvu, medtem prinaša potrošnja tega bencina opisane velike koristi državi in samoupravam. Bojimo se da so vzroki drugod. Glede na navedena dejstva bi bilo želeli, da poklicane oblasti in organizacije v interesu naše bodočnosti ukrepe vse, da se ta uredba spremeni, saj vzbujajo povsod le negotovost. Naj se pozovejo strokovnjaki, naj se upoštevajo najnovejša izkušnja drugih držav, ki so v prvih septembrskih dneh svoje nerazvode izdale take in slične, toda še vedno boljše odredbe, a so jih sedaj že močno omilile. Osnovna zahteva našega borna motornega prometa pa je, da morajo biti odredbe take, da ne bo niti eno vozilo prisiljeno popolnoma mirovati, ker je to lahko usodno za narodno obrambo. Država, ki ima tako malo motornih vozil kakor naša, a tako slabo železniško službo, ne sme pogrešati v kritičnem trenutku niti enega svojega vozila, ker se moramo zavedati tudi tega, da imajo naši veliki sosede samo v stalni vojaški službi najmanj desetkrat več avtomobilov, kakor vsa naša država.

Za tako delo pa je treba dalekovidnost in organizacijo. Če je nabava bencina tako težka, zakaj ni bilo ničesar storjeno v pogledu preureditve našega voznega parka na domača goriva, zakaj se ni organizirala ta preureditev. Če k temu pristopimo danes, bodo potrebna leta, da se ustvari praktično potrebne količine domačih goriv. Znano je, da iz centralnega odbora za domača goriva v Beogradu ni nikake inicijative. Zakaj? Boris A. Kristan:

Pred novimi omejitvami glede prometa s motornimi vozili: Po informacijah iz Beograda je v trgovinskem ministertvu pripravljena nova uredba o omejitvi prometa s motornimi vozili. Poleg dosedanjih prepovedi prometa od sobote ob 14. do ponedeljka ob 8. predvideva nova naredba prepoved prometa s motornimi vozili od 20. ure do 6. ure jutraj. Nadalje vsebuje načrt uredbe prepoved prometa z luksuznimi avtomobili na relacijah, kjer obstojajo železniške, paroplovne ali avtobusne zveze, in se ta prepoved nanaša tudi na taksije. Končno predvideva načrt nove naredbe poostreje režima, ki se nanaša na promet z ostalimi motornimi vozili.

Pred likvidacijo vojne škode na Goriškem, v Istri, Dalmaciji in na Koroškem
Maribor, 13. decembra
Vojnim oškodovancem ki so na nekdanji soški fronti in v teku bojov na Koroškem izgubili svojo imovino in kot jugoslovanski državljani doslej niso prejeli nobene odškodnine, sporočajo zastopniki vojnih oškodovancev, da se tudi ta njihova zadeva bliža rešitvi. Zaradi prizadevanja obeh odborov vojnih oškodovancev in naklonjenosti odločujočih faktorjev je že pred letom dni prejela kr. banska uprava v Ljubljani sezname prijav o škodah in svrhu ugotovitve višine in upravičenosti. V ministertvu socialne politike se pripravlja načrt uredbe, ki določa vse formalnosti glede ustanovitve sodišča za ocenitev vojne škode ter postopek tega sodišča in način likvidacije izplačila. Ta načrt bo te dni končno redigiran in predložen ministertskemu svetu v zakonitost.

Minister za socialno politiko dr. Budisavljevič je zagotovil vsjo pomoč za končno rešitev tega vprašanja. Tudi predsednik in podpredsednik vlade ter finančni in pravosodni minister so pokazali naklonjenost in razumevanje za to vprašanje. V ministertvu za socialno politiko pripravljajo od leta 1921 naprej vse potrebno za njegovo rešitev. Od tedaj je sprejel in urejal prijave in pomagal z nasvetom in dejansko pomočjo dr. Mario Krmpotić, ki tudi danes podpira stremeljenje vojnih oškodovancev, da pridejo do tega, kar jim gre. Danes, ko se bliža svoj rešitvi vprašanje, ki je skozi 20 let povzročilo toliko muke in skrb pri prizadetih oškodovancem že skozi 20 let so slovenski in hrvaški vojni oškodovanci prepričani, da bo pripravljeni zakon tudi v kratkem sprejet, in sicer v taki obliki, da bodo mogli vsi, ki so zaradi vojnih dogodkov utrpeli škodo, to škodo še prijavi, ako so jo zamudili, in da bodo prejeli čimprej odškodnino, kakor je to minister dr. Budisavljevič zastopniku vojnih oškodovancev še pred par dnevi zagotovil. Dr. F. S.

Ustanovitev carinarnice v Celju
Finančni minister dr. Sutej je podpisal odlok, s katerim se ustanavlja v Celju carinarnica I. reda s področjem glavne carinarnice, in ima za carinjenje blaga, uvožnega iz inozemstva in za vse ono blago, ki v prometnem pogledu gravitira na proge, ki vodijo v Celje. Carinarnica bo pričela poslovati 1. januarja 1940. — Ze v nedeljski številki smo napovedovali zopetno ustanovitev te carinarnice, ki je bila ustanovljena leta 1922, leta 1927, pa so jo zopet ukinili. Za vzpostavitev carinarnice v Celju sta se zlasti prizadevala mestno in sresko združenje trgovcev v Celju. Te dni je bil dosežen popoln uspeh. Carinarnico

bodo namestili najbrž v Gaberju. Pripraven bi bil tudi Majdičev mlm na Sp. Hudinji. Do 1. 1927. je bila carinarnica nameščena v poslopju Javnega skladišča na Masarykovem nabrežju. To poslopje so zgradili nekateri celjski gospodarstveniki in bi bilo prešlo po 15 letih v last države, če bi bila carinarnica dalje poslovala. Z ukinjenjem carinarnice pa je pogodba izgubila veljavo. Carinarnica v Celju bo za gospodarstvo Celja in širokega celjskega okoliša velikega pomena, ker bo s carinjenjem blaga v Celju odpadlo mnogo dosedanjih zamud in stroškov.

Povišanje cen špirtu

Zaradi naraslih stroškov proizvodnje špirta je finančni minister odločil, da se od 12. decembra 1939 pa do nadaljnjega določijo uradne prodajne cene špirta takole (vse franko postaja kupca brez skupnega davka na poslovni promet):

1. špirt za uživanje za eno hektolitrsko stopinjo 12,80 din; 2. gorilni špirt, 90%, za 1 hektolitrsko stopinjo 9,75 din; 3. gorilni špirt, 90%, za 1 hl stopinjo 11 din; 4. špirt za proizvodnjo, za 1 hl stopinjo 9 din; 5. rafinirani špirt za proizvodnjo octa, za 1 hl stopinjo 9,50 din; 6. surovi špirt za industrijske namene, za 1 hl stopinjo 10 din; 7. rafinirani špirt za industrijske namene, za 1 hl stopinjo 11 din; 8. špirt za ojačanje vina za izvoz, za 1 hl stopinjo 7,50 din; 9. špirt za proizvodnjo predmetov za izvoz, za 1 hl stopinjo 6,50.

Uradne cene za ostale vrste špirta ostanejo še naprej v veljavi, kakor so bile določene z odlokom od 4. maja 1936. in 6. oktobra 1939. Cene dehidriranemu špirtu za mešanje z bencinom (mešanice bencina z alkoholom) ni povišana.

Gospodarske vesti

— Mednarodni kabel Maribor—Zagreb—Beograd je zopet na dnevnem redu. Ze od leta 1936. se rešuje vprašanje nakupa in polaganja mednarodnega telefonskega kabela od nemške meje preko Maribora, Zagreba do Beograda. To vprašanje še do danes ni rešeno. Razpisani sta bili sicer dve licitaciji, ki pa nista bili odobreni, predvsem v zvezi s kombinacijo, da bi se v naši državi zgradila tvornica za kable. Ta načrt pa se je izkazal kot neizvedljiv. Sedaj poročajo iz Beograda, da je vprašanje znova prišlo na dnevni red in da bo končno vendar rešeno. Potrebne kable naj bi izdelale nemške tvornice iz našega svinca in bakra. Te tvornice bi dobavile tudi ostale tehnične naprave. V Nemčiji se je že mudila naša strokovna komisija zaradi pogajanj s tamšnjimi tvornicami. Delegacija se je te dni vrnila v Beograd in bo v prihodnjih dneh predložila svoje poročilo.

— Uvedba banovinske trošarine na steklo. V »Službenih novinah« od 12. decembra je objavljena uredba o spremembah in dopolnitvah čl. 2 uredbe o banovinskih trošarinah. Postavili, ki se nanaša na sod, se doda naslednja določba: Amonijakova soda, ki se uporablja pri proizvodnji stekla, je oproščena skupne banovinske trošarine. V zvezi z ukinjenjem trošarine na amonijakovo sodo pa se uvede nova banovinska trošarina na steklo, ki znaša za kilogram luksuznega stekla 0,30, za kilogram »finega« stekla 0,20 in za kg običajnega stekla 0,10 dm. Ta trošarina se ne plača na stekleno, emajlno in glazurno maso, našike, cevi, odpadke in stekleno peno. Finančni minister bo še odredil, katere vrste stekla je smatrati kot luksuzno omdomno fino steklo in katero steklo je smatrati kot običajno steklo.

— Načrt za davčno oprostitve kmetovalcev, ki imajo do 1000 din katastrskega čiste donosa. Iz Beograda poročajo, da se v zvezi z davčno reformo pripravlja tudi uredba, po kateri bodo popolnoma oproščeni davka majhni kmetovalci, ki imajo do 1000 din čistega katastrskega donosa.

Borze

13. decembra

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinski čeki nespremenjeno 14,20 — 14,40. Grški boni so se trgovali v Zagrebu po 36,50 in v Beogradu po 36,55. Na svobodnem deviznem trgu se tečaj ravnajo nadalje po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri slabi tendenci notirala 412 — 420 (v Beogradu je bil premet po 411 — 412). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

Devize

Ljubljana. Oficijelni tečaj: London 173,40 — 176,60, Pariz 97,95—100,25, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amsterdam 2348,25 2386,25, Bruselj 727 — 739. Tečaj na svobodnem trgu: London 214,20 — 217,40, Pariz 121,05 — 123,35, New York 5480 — 5520 Curih 1218,18—1238,18, Amsterdam 2900,24 — 2938,24, Bruselj 897,92 — 909,92.

Curih. Beograd 10, Pariz 9,91, London 17,50, New York 446, Bruselj 73,30, Milan 22,50, Amsterdam 236,7250, Berlin 178,62, Stockholm 106,20, Oslo 101,3250.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 412 — 420, 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 52 bl., 6% beguške 76 bl., 6% dalm. agrarne 66,50 bl., 6% šumske 67 bl., 7% invest. 98 bl., 7% stabiliz. 94 bl., 7% Blar 88 bl., 8% Blar 93 bl., 9% delnice: Narodna banka 7300 den., PAB 196 bl., Trbovelska 240 — 245, Gutman 55 bl., Šečerana Osijek 110 den.

Beograd. Vojna škoda 413 — 413,50 (411 — 412), 6% beguške 74,50 — 75,75, 6% dalm. agrarne 66 — 66,75 (66), 6% šumske 64,50 — 66, 7% invest. 96 den (96), 7% Blar 85,25 — 86 (85 — 86,25), 8% Blar 92,50—93, Narodna banka 7350 den., PAB 192 den.

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago, 13. dec. Začetni tečaj: pšenice: Za maj 96,375, za julij 94; koruza: za dec. 54, za maj 55,50.

+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Tendenz stalna. Pšenica: baška okol Novi Sad 184 — 186; gor. b. 188 — 190; srem. 185 — 187; slavonska 186 — 188; ladja Tisa 190 — 192; žr: baška 142 — 144. Oves: baški, sremški in slavonski 148 — 150. Ječmen: baški in sremški 64/65 kg 162,50 — 165. Koruza: baška 134 — 135; banatska 131 — 132; nova par. Indija 107 — 109. Moka: baška in banatska »0% in »0gg« 280 — 290; »2« 280 — 290; »4« 240 — 250; »6« 230 — 240; »7« 190 — 200; »8« 125 — 135. Fišol: baški sremški beli brez vreč 380 — 385. Orobaki: baški in sremški 117,50 — 120.

Strašna smrt na železniškem mostu

Celje, 13. decembra
Danes ob 11.15 je šel 72-letni Miha Zavšek, tesar od Sv. Krištofa pri Laškem, čez železniški most v Tremerju pri Celju. Nekaj metrov za njim je šla njegova žena. Ko je prišel Zavšek že sredi mostu, je privozil nasproti tovorni vlak iz Zidanega mosta. Zavšek se je izognil vaku na drugi tir, po katerem pa je v istem trenutku privozil tovorni vlak iz Celja. Lokomotiva je podrla starčva na tla, mu odrezala obe nogi in mu dvakrat preklala lobanjo. Zavšek je na mestu izdihnil. Žena se je pravočasno izognila vaku in je bila priča strašne smrti svojega moža. Truplo pokojnega Zavška so prepeljali v mrtvašnico v Laškem.

Iz Ptuja

— Zvočni kino predvaja danes ob 20. film »Krik 1938«. Kot dodatek kulturni film. Sledi prekrasen vefilm, ki odkriva skrivnosti človeške duše z naslovom »Grehe«.

— Trgovske vešt. Uradni dan Zbornice za TOI bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dolno Lendavo v četrtek 21. t. m. v Narodnem domu. V nedeljo boč trgovine ves dan odprte.

Iz Kranja

— Koncert vojaške godbe. Jutri, v petek, ob 20. priredi godba I. planinskega pešpolka v Narodnem domu simfonijski koncert slovenske glasbe. Na sporedu so: Jenko, Osterc, Škerjanc, Bernard, Lhotka, Binički, Šešek, Smetana in Čajkovski. Dirigira Ljotje Smrekar. Opozorjamo javnost na ta pomembni glasbeni dogodek. Takani spored z žigom godbe velja za vstopnico. — Sokolsko predavanje o tisku bo 21. t. m.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 14.: Številka 72. Izven. Ljudska predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Petek, 15. ob 15.: Striček Vanja. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 14 din navzdol.

Sobota, 16.: Tri komedije. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 17. ob 15.: George Dandin. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Velika skušnjava. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Veliko in učinkovito vlogo kaznenke v Langerjevi igri »Številka 72« igra Mira Danilova, njena »soigralca«, nosilca glavnih moških partij, pa sta Levar in Kralj. Ne navadno koncipirano delo vsebuje nepravilne, odrske učinkovite preobrate v dejanju. Predstavo bodo igrali po globoko znižanih cenah od 16 din navzdol.

Dijaška predstava. V petek popoldne bo imelo dijaštvo priliko spoznati eno izmed posebnih značilnih čehovljevih del »Strička Vanjo« s Cesarjem v naslovni vlogi. Opozorjamo na pomembne igralske stvaritve Cesarja, Skrbinska, Vide Juvanove, Mire Danilove, Kralja, Daneša, Rakarjeve, Gabrijeličeve. Režiser dramaturg Josip Vidmar.

Moderna ulica v Helsinkih

Slika iz osrčja finske prestolnice priča, da so Helsinki resnično lepa metropola velkomestnega izgleda

Finska bojna taktika

Nož važnejši od modernega orožja

Na svoji severni fronti so Finci razvili doslej učinkovito bojno taktiko. V svojih belih plaščih so v zasneženi pokrajini skoraj nevidni. Skrivajo se za skalami in drevesi, dajejo ruskim četam prihajati v bližino, v ugodnem trenutku pa se spuščajo s smučmi s strmih gričev nanje in jih napadejo z bodali. Poročila s fronte vedo povedati, da ima ta taktika velik učinek na moralo ruskih čet, ki so smučmi manj navajeni nego Finci. V ostalem pa je na severni fronti mnogo ruskih vojakov iz južnih pokrajin, ki smučanja sploh ne poznajo.

Ta vojna se odigrava sploh v popolnoma drugačnih okoliščinah nego katera koli vojna, ki jo je dožvelo naše pokolenje. Geografski in klimatski pogoji zahtevajo čisto drugačno taktiko. Ni izključeno, da bo »puške« staromodno, kakšnih 15 cm dolgo finsko bodalo, ki se da v spopadu iz bližine čudovito izkoristiti, imelo v rusko-finski vojni morda večjo ulogo nego najmodernejša in najbolj pretkana orožja naše dobe. Ta bodala suvajo Finci nasprotnikom od spodaj v trebuh in jim prizadevajo z njimi smrtne rane.

Bojno prizorišče je s finskega stališča idealno. Povsod samo jezera, neskočni, gosti gozdovi, skalnata ozemlja. Za malo vojno, za vojno zased in pasti je to kakor naša. Finske čete so se vedno vežbale v posebnem načinu bojevanja na takšnem ozemlju, dočim se Rusi vežbajo večinoma po načinih, ki so običajni v Zahadni Evropi. Tanki v skalnatem in gozdnem terenu ne zaležejo dosti, a kjer se le prebijajo skozi naravne ovire, jih čaka vsak trenutek, nevarnost, da padejo v kakšno spretno pripravljeno in skrito past. Kjer ni šlo drugače, so Finci zabili vsaj ogromne kamne v tla, da bi rabili kot ovire za tanke. Imajo pa proti tankom še posebno taktiko, ki se je dobro obnesla. Kopljejo si globoke, temne jame v tla, ki imajo baš prostora za enega moža. V teh jamah se finski vojaki sklonjeni skrivajo, tanki vo-

zijo preko jam, iz primerne oddaljenosti pa mečejo Finci pod kolesje in motorje tankov iz svojih skrivališč ročne granate in jih onesposablajo za boj.

Finci se v tej vojni zanašajo najbolj na sneg in mraz. Čim več snega, tem lažja jim bo obramba. Za primer, ko bodo tešeta jezera zamrznila in omogočila tako Rusom prod ranje po ledni odeji, pa so že pripravili, da bodo ledne plasti s svojimi topovi in ročnimi granatami razbijali in uničili tako nasprotniku tla pod nogami.

Finska vojska je izvrstno opremljena za boj na daljnem severu. Njene sive uniforme so izredno smotne, nad njimi pa imajo vojaki tovrle sive ali bele plašče. Na glavah imajo kožuhovinate čepce, na rokav obložene rokavice, a na nogah visoke, tople škornje.

Prsti in temperatura v sobi
Kakšna toplota je potrebna za naše ugodje

Za določanje razmerja med sobno in kožno temperaturo so v prejšnjem času kot merilo jemali večnoma temperaturo čela. Po novih poskusih pa so vzeli za podlago tega merjenja temperaturo prstov, ker je zanesljivejša.

Ta temperatura znaša v sobi, kjer se človek počuti baš ugodno, 30 stopinj in več. Čim se prične soba hladiti, pada tudi temperatura prstov, a če je v prostoru prevroče, se zviša na 34 stopinj Celzija in

več. Najnižja sobna temperatura, ob kateri doseže temperatura prstov najmanj 30 stopinj, če sedimo in smo oblečeni v navadno obleko, znaša 18 do 19,5 stopinje. Za osebe, ki so potrebne toplote, je potrebna seveda še višja temperatura sobnega zraka. K tem spadajo pred vsem zelo veliki in suhi ljudje. Tem daljše bivanje v zaprtem prostoru pogostoma ne godi, če ne znaša zračna temperatura 22 do 24 stopinj.

Dva psa ščitita otroka
štirinog prijatelj človeka

V neki vas pri Genovi je pred nekoliko dnevi izginil petletni sinček nekega kme-

ta. Iskali so ga ves dan in vso noč, a brez uspeha.

Naslednji dan je postal neki kmet pozoren na pasje lajanje iz bližnjega gozda. Stopil je tja in je našel na velikega psa, ki je prišel mirno do njega in ga za hlače vlekel v neko smer. Mož je bil tako pameten, da je sledil živali in čez nekoliko minut sta dospela do kostanja, pod katerim je pokojno spal petletni otrok. Napol na njem je ležal drug pes z glavo poleg otrokove glave in ga grel.

Oba psa, ki se potepata že nekaj časa po okolici, sta bila po vsej priliki otroka spremljala vso noč in ko je utrujen zaspal, sta legla poleg njega, da bi ga grela in čuvala, dokler nista jutraj zagledala moža, ki je delal na polju.

Pižame in oblačila za vojni čas
„Topovsko zeleni kostumi“ in „pižame zoper letalske napade“

Velike pariške modne tvrdke, ki so središča ženske mode za ves svet, so po večtedenski prekinitvi svojega dela zavoljo vojne sedaj svoja vrata spet odprle in pozvale ženski svet, naj si ogleda njih nove zimske modele.

Pariška modna industrija predvaja letos dve različni vrsti modelov. Prva vrsta z živahnimi, pestrimi luksuznimi predmeti, je namenjena za Ameriko in druge nevtralne

dežele, za žensko vojujočih se držav pa je izdelala preprostejše, temnejše in diskretnije modele. Med temi je omeniti »topovsko zelene kostume«, ki se zlagajo z duhom časa, in »pižame zoper letalske napade«, v katerih naj žensko ob preplahu beže v zaklonišča. To je temno in toplo, praktično oblačilo, ki mu je prišita torba za plinsko masko.

Živ otrok
iz mrtve matere

V argentinskem mestu Cordobi so izvedli zelo redko operacijo z uspehom. Tamkajšnje bolnišnico so naprosili, naj bi prišli po mlado žensko, ki bi morala roditi. Na nekem križišču je bolniški voz trčil ob neki drugi voz in se prevrnil. Mlada mati je bila takoj mrtva.

Truplo so odpeljali v bolnišnico, kjer so oddali tudi ostale žrtve in ranjence te prometne nesreče. Pri pregledu trupla so zdravniki opazili še nekakšne znake življenja v njem in so se odločili za takojšnjo operacijo. Uspelo jim je, da so spravili živega dečka na svet. Novorojenec ima normalno težo in je popolnoma zdrav.

Elektrika nadzira
stanje rib

Ribarski odbor trgovskega oddelka v Washingtonu je preizkusil novo pripravo, ki ugotavlja s pomočjo elektrike, dali je kakšna riba sveža ali ne. Priprava temelji na dejstvu, da se količina mlečne kisline v ribjem mesu v prvih 24 urah po lovu stalno dviga. Če gre električni tok skozi ribo, naleti na toliko manj odpora, kolikor večja je količina mlečne kisline. Na kazalniku se neposredno pokaže količina toka, ki je šla skozi ribo in tako tudi čas, ki je pretekel, odkar je žival mrtva.

Čeprav je priprava uporabna začasno samo za ribe, ki niso dalj časa mrtve nego 24 ur, jo smatrajo vendarle za zelo kristno pridobitev ribje trgovine in razpošiljanja rib v domače kraje, kajti metoda je nemerno bolj zanesljiva nego dosedanje metode, ki so se nanašale povsem na občutek in na — nos.

Kabel Helsinki — Tallin
prerezan

Iz Helsinkov poročajo, da so ruski vojaški oddelki prerežali kabel, ki je vezal finsko prestolnico Helsinke s Tallinom.

Ogromna sipa

Pri Vikibestadu na Norveškem so ujeli velikansko sipo, ki je tehtala nad 400 kg in je bila tri metre dolga. Njene lovke so bile dolge do sedem metrov. V vsej Skandinaviji se ne spominjajo, da bi bili kdaj prej ujeli tako veliko sipo.

Samaritani
na bojišču

Francoski vojaki nesejo ranjenega tovariša na obvezovališče v zaledje

Obisk na finski fronti

Maskiranje, pripomoček finske vojske

Posebni poročevalec družbe United Press, ki je obiskal finska bojišča, piše, da je polkovni štab, od koder je poslal svoje zadnje poročilo, nameščen v velikem, temno zelenem in s snegom pokritem šotoru, ki ga že v oddaljenosti 20 m ni videti ne s tal ne iz zraka. Tla pokriva debela plast slame, žareča peč ki rabi obnem za kuhanje, daje toploto, ki je zavoljo ostrega mraza zunaj tem bolj zaželena. Ponoči pada toplomer na 20 stopaj pod ničlo, a tudi podnevi ni dosti topleje. Leden veter piha človeku v obraz in ga zbada kakor s tisoč iglicami. Moštvo prebiva v podobnih šotorih in je toplo odeto,

tako da ne trpi zavoljo mraza. Dalje zadaj stoje obsežni, s smrečjem in snegom zakriti hlevi za konje in govedo. Čede debelih krav, ki so jih Finci odgnali iz krajev, ki so jih zasedli Rusi, dajejo četam mleko, maslo in meso. Nad neko poljsko baterijo, ki je šla v položaj, bi se bil poročevalec skoraj spotaknil. Vs. deli topov so bili tako in temno zeleno pobarvani in to maskiranje je bilo tako popolno, da je baterijo opazil žele iz najbližje bližine. V gozdu nosijo vojaki temno zelene uniforme in bele čepice ter so od zgoraj videti kakor zasneženi štori. Bele plašče so odenejo tedaj, ko zapuste varni gozd.

Kaj prinese naslednji
trenutek?

Ta posnetek narejen na nemški strani zapadnega bojišča prikazuje dva vojaka nemških predstraž v trenutku, ko morata biti pripravljena na vse...

Rue Helsinki v Parizu

Na zadnji seji pariškega mestnega sveta je več članov mestnega sveta stavilo predlog, naj bi se imenovala ena izmed ulic francoske prestolnice po Helsinkih, glavnem mestu Finske. Nekaj svetnikov se je zedinilo, naj bi se imenovala po Helsinkih ulica, ki nosi sedaj ime Moskve. Predlog je bil odkazan odseku da ga preštudira, nakar bo padla končna odločitev.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Podedljivo domotožje

Na nekem kongresu, ki se je vršil pred kratkim v San Franciscu in ki se je bavil z vprašanjem dvojčkov, so ugotovili, da je med drugim tudi domotožje podedljivo. Kot poskusni material so znanstvenikom, ki so sklicali kongres, rabile številne dvojčke »istojajčnih« in »različnojačnih« dvojčkov. Dvojčki iz istega jajčeca so se odlikovali med drugim s tem, da so reagirali na različne dražljaje enako, čeprav so bili prostorno ločeni. Drugi dvojčki so se vedli kakor navadni bratje. Kadar je kakšen istojajčni dvojček začutil domotožje, se je to polotilo tudi njegovega brata, tako da so domotožje lahko prišli med lastnosti, ki temeljijo na istih dednih nagljenjih.

Banane in blokada

V Anversu so te dni razdelili cel latvijski tovar banan brezplačno med ljudi. Pripril jih je parnik »Thysvise« iz Konga, toda v Rokavskem prelivu so ga ustavile angleške vojne ladje in ga odvedle v najbližje pristanišče, da ga prečejo, če nima na krovu kaj tihotapskega blaga. To pregledovanje je trajalo tako dolgo, da banane niso vzdržale več. Postale so prezele in za prodajo niso prihajale več v poštev.

ANEKDOTA

V vatikanski galeriji so romarji, moške in ženske iz spodnjih plasti.

Pred nekim kipom s figovim peresom so v grozi obstali. »Kateri papež pa je to?« je vprašala neka žena.

In druga ji je že črkovala: »A-po-lon iz Bel-ve-de-ra!«

VSAK DAN ENA

Prodajalec čevljev, ki je bil prej podkovec.

(»Judge«)

Zane Grey

38

Zakon zapada

Roman

Georgia je bila najprej kakor omamljena od groze, a ko je pogljal konja v dir, je jela vpiti. Zatisnil ji je usta, ugriznila ga je v roko in se zvijala kakor kača, a vse je bilo zaman, njegova roka jo je držala čvrsto objeto. Seveda ga je njeno divjanje močno oviralo, ko je moral voditi konja med drevjem — enkrat je za las mankala, da ju ni udarec ob nagnjeno deblo obeh vrzel z živali.

Vkljub vsej previdnosti ni mogel ubraniti, da ne bi bila z glavo zadela ob neko visečo vejo — njen odpor je zdajci ponehal, njena glava mu je medlo omahnila na ramo.

Izprava je menil, da se je premislila, in pogljal konja v še hitrejši dir, a potem je videl, kaj se je bilo zgodilo: nad desno obrvjo je imela rdečo prasko, iz katere je uhajala drobna kaplja krvi.

Kaj mu je bilo storiti? Voda je bila šele onkraj gričev. Tedaj se je sklonil k nji, da ji s poljubom posname krvavo kapljo s čela — in kraddoma, kakor same od sebe, so njegove ustnice poiskale njeno usta. Poljubil jo je bil — zdaj je bila njegova!

ENAJSTO POGlavJE

Jadrno je drevil po hostnati ravnini — naj je še toliko pazil, vendar ni mogel ubraniti, da je ne

bi bilo ravnsalo trnje, a vsaj njen obraz je varoval, kakor je vedel in znal.

Kako tiho mu je ležala v naročju — ali je bila mar hujše poškodovana, nego je mislil? Bunka nad očesom ji je bila zavetila, in izpod počene kože je kdaj pa kdaj še pritekla kaplja krvi.

Prijezdil je na vrh — tu se je spet začeljen gozd, ki se je bilo treba previdno motoviliti med njegovimi debli, a saj je poznal vsak pedenj domačega kraja. Pod gručo starih sikomer, ki so bile ohranile svoje obledelo, rjavkastozlate listje, je bil studenec, ki ga je iskal.

Z Georgijo v naročju je stopil s konja, jo previdno položil v mehki mah, namočil svojo ovratno ruto in ji jo položil na senec. Kmalu je odprla velike, temne oči in zmedeno pogledala okrog sebe. Pogled na Cala, ki je klečal zraven nje, jo je menda spomnil, kaj se je bilo zgodilo — zdrla se je in vztrepetala. Resede obžalovanja, besede vroče ljubezni so mu silile na drhteče ustnice, a premagal se je in molčal.

Tudi Georgia je nekaj časa molčala, nato pa je rekla:

»Nezavestna sem bila — torej si me pobil.«

Cal jo je prepadeno pogledal — tak to je mislila o njem? A zdaj ni bilo časa za razlaganje, kaj se je zgodilo, za to se bo že pozneje našla priložnost.

»Ali moreš sesti pokonci?« je vprašal.

»Mislim, da,« je odgovorila, in z njegovo pomočjo se ji je takoj posrečilo.

Čudno, je mislil sam pri sebi, za surovino te

ima, in vendar te gleda brez groze in studa — pa ne, da bi bili Tuckovi nazori o ženskah pravilni?

Še enkrat je namočil ruto, jo ožl in ji jo zavezal okrog čela.

»Tako, zdaj vstani, nimava mnogo časa.«

Ubogljivo je vstala — to pot celó brez njegove pomoči.

»Kam me misliš spraviti?« je tiho vprašala.

»Še prezdodaj boš zvedela,« je osorno odvrnil in privedel konja. »Kar hitro gor, v stremen postavi nogo, tako pojde laže.«

Čeprav ni mislil, da bo ubogala njegov ukaz, ampak je računala s tem, da bo moral dirjati za njo, je bilo vendar podoba, da ne misli na beg. Pogljal se je na konja, Georgia je storila, kakor ji je bil velel, in obsedela pred njim na odeji, kakor da bi bila žensko sedlo. Cal je hotel položiti roko okrog nje, pa jo je odbila.

»Ni me treba držati,« je rekla.

Pogljal je konja v bister dir, njena levica se je oklenila sedelne hruške, z desnico se je prijelja za grivo, a vzlic temu ga je morala kmalu poprositi:

»Konj naj teče počasneje, če ne, padem z njega.«

»Nič ne de,« je brezsrčno odvrnil, »če padeš, te že pobere.«

Ko je pa res začela drčati, je vzel vajeti v desnico in jo prijel z levico okrog pasu, kar je trpela brez oporekanja, čeprav ga je gledala kakor ris.

Zdaj je mogel celó si hitreje dirjati, in kmalu je zagledal opuščeno kladaro Boyda Thurmana, ki se je v daljavi svetlikala izmed gozdnih dreves.

Ves ta čas Georgia ni bila več izpregovorila besede, da, še mislila je komaj, kajti glava ji je bila vsa omotična — ko je pa zagledala hišo, pred katero sta bila privezana dva konja in ki se ji je iz dimnika zvijal lahen dim proti zimskemu nebu, je vprašala:

»Kaj me misliš spraviti tje noter?«

Skočil je s konja in jo postavil na tla.

»Seveda te mislim,« je odvrnil.

»Kdo pa je hiši?«

»Dva je zdaj prišel: Tuck Merry in pridigar Meeker.«

»Pridigar Meeker — čemu?«

»Da naju poroči — zdaj mi postaneš žena.«

Pogledala ga je in ni mogla spraviti glasu iz sebe.

»Naprej! Ali nisi razumela?«

»Saj me vendar ne moreš prisiliti, da bi rekla, da. Pridigarju kratko in malo povem, da si me s silo privlekel semkaj, pa naju ne bo hotel poročiti.«

»Lahko, če hočeš, a vem, da tega ne boš storila,« je rekel z odločnim glasom.

»Zakaj neki ne?«

»Ker je zdaj prepozno.«

Sam je čutil, kako neumen je bil njegov ogibljivi odgovor — oh, mar se ne bi bil spustil v vso to blazno pustolovščino!

»Ali mi ne bi malce natančneje pojasnil, zakaj je prepozno?« je pikro vprašala.

Zdaj ga je potrpljenje minilo.

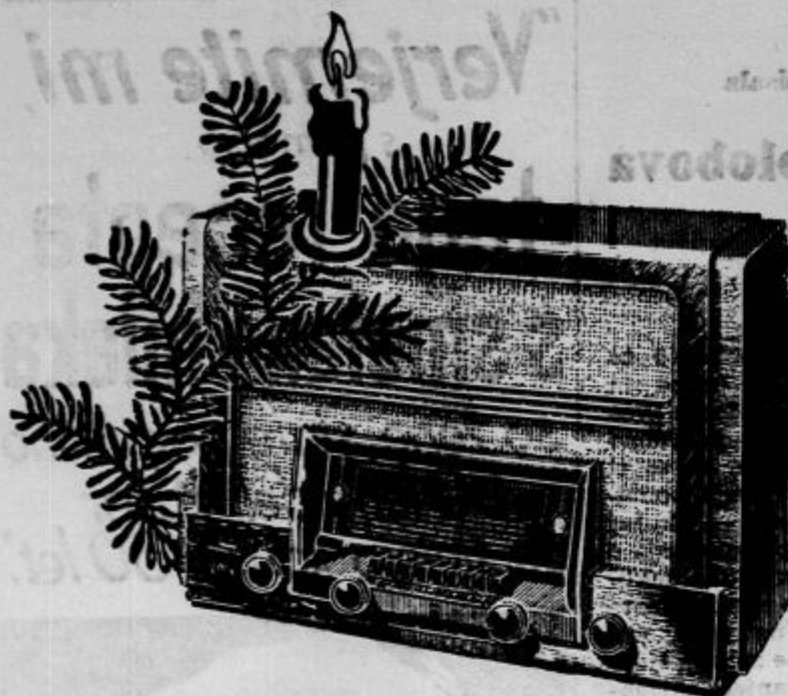
Božićno darilo za najvećega izbirneža

Radio-klavir s 9 tipkama — automatska prestava valovnih dolžina — regulator selektiviteta — specijalna skala kratkih valova za trenutnu identifikaciju postaja — magično oko — nove elektronke s 3 funkcijama — koncertni zvočnik s difuzorjem glasova — gramofonski priključek i drugi zvočnik — zadržan sprejem prekomorskih postaja po dnevi itd.

PHILIPS RADIO

Neobvezno predvajanje u naših prodajalnih

Made in Holland

PHILIPS 895

DOKLEK NISTE SLISALI TEGA APARATA, NE BOSTE VERJELI V VELIKANSKI NAPREDEK PHILIPS RADIOFONIJU V ENEM LETU.

Beleške

Volilni zakon zopet pred ministarskim svetom

Iz Beograda nam poručuju, da je po tokovi seji ministarskog odbora, ki razpravlja o novem volilnem zakonu, v politični javnosti zavladalo veliko zanimanje za snovo sejo vlade, ki se je pričela ob 17. Novinarjem je bilo že pred koncem seje sporočeno, da bo ministarski svet svoja posvetovanja nadaljeval še danes popoldne.

Za danes popoldne je napovedana tudi nova seja ministarskega odbora. Ali bo razpravljala še o volilnem zakonu ali pa bo vzel v pretes morda že tudi ostale politične zakone, še ni znano.

Snova »Pravda« zatrjuje, da bo novi volilni zakon vseboval razen že znanih načel o tajnem glasovanju, proporciju itd. tudi razdelitev države na 38 volilnih okrožij. Vsako volilno okrožje bo imelo približno 400.000 prebivalcev ter bo na vsakih 50.000 prebivalcev prišel po en poslanski mandat. Če bo res tako, bo v vsakem volilnem okrožju izvoljenih povprečno po 8 poslancev, torej skupno nekaj nad 300.

„Slovenec“ o koncentraciji

Včerajšnji »Slovenec« beleži vesti beograjskih vladnih listov o potrebi koncentracije ter jih tolmači v tem smislu, da gre za sodelovanje vseh konstruktivnih političnih čimbenikov v koalicijski vladi. Po tem pa pravi, da je opozicijsko časopisje te vesti z veseljem ponatisnilo kot prijeten odmev lastnih želja ter jim dalo obliko, kakor da bi bil ta problem že uresničen.

Mi ne vemo, v katerem opozicijskem listu je »Slovenec« čital kaj podobnega. Kar se nas tiče, smo mogli objaviti informacijo, da je opozicijska solidarna v gledanju na vprašanje koncentracije.

»Slovenec« je naprotil temu mišljenju, da o kakem premikanju osnove, na kateri stoji današnja kombinacija, ne more biti govora. To osnovo tvori HSS in JRZ, za pomoč pa so pritegnjeni zemljoradniki in samostojni demokraci.

Oster napad „Slovenca“ na kršćanske socialiste

Konec novembra je izšel letak, ki razpravlja in priporoča ustanovitve nove slovenske politične organizacije.

»Slovenec« je zaradi tega poziva zelo hud. S prozornim namenom dolži vodstvo Jugoslovanske strokovne zveze (kršćansko-socialno delavstvo), da je pričela strankarsko politično akcijo za novo stranko, in zatrjuje, da je omenjeni letak razposlan iz tajništva JRZ, v katere prostorih se nahaja sedaj tudi politična organizacija pod vodstvom funkcionarjev JRZ. Posebno ogrožen je »Slovenec«, da se kršćanski socialisti izrekajo za stranko, ki ne bi poznala svetovnonazorskih razlik.

»Slovenec« v svoji obožbi proti Jugoslovanski strokovni zvezi trdi, da je ZSZ izdala program dr. Kreka in da se je s tem sama odpovedala svoji upravičenosti med slovenskim delavstvom. Glasilo JRZ končno napoveduje, da Jugoslovanski strokovni zvezi v teh okoliščinah ne more biti več obstanka.

Darilo nemških državljanov iz Jugoslavije

Včerajšnja grška »Tagespost« poroča: »50.000 kg svinjske masti in 20.000 kg svinjskega mesa je v ponedeljek, 11. t. m. odšlo iz Jugoslavije kot posebno darilo nemškemu narodu. Pokrajinski vodja konzul Neuhausen je organiziral akcijo, s katero je 8000 v Jugoslaviji živčih nemških državljanov zbralo 1.000.000 dinarjev za zimsko pomoč nemškega rajha. Za ta milijon so nakupili v Jugoslaviji pet vagonov svinjske masti in dva vagona svinjskega mesa. Kakor rečeno, so znesek enega milijona dinarjev zbrali v Jugoslaviji živčih rajhovskih državljanov, toda ta znesek ni edini prispevek, ki ga je ta skupina zbrala in koristi zimski pomoči.«

Z glavne skupščine Hrvatske delavske zveze

V Zagrebu je bila glavna skupščina Hrvatske delavske zveze (HRS), ki je delavska organizacija v okviru HSS. Skupščini predloženo poročilo pravi, da ima Hrvatska delavska zveza sedaj 133.093 članov. Lansko leto je vodila 83 stavk, sklenila 128 kolektivnih pogodb, 143 pa jih obnovila. S svojimi meznimi borbami je povi-

šala dohodke hrvatskega delavstva v lanskem letu za 29 milijonov dinarjev. Zveza ima 153 podružnic na ozemlju banovine Hrvatske. Nedavno je prevzela v svoje roke tudi delavski zbornici v Zagrebu in Splitu.

Glavni govornik na skupščini je bil podpredsednik HSS inž. Avgust Košutić. Najprej je ostro obračunal na različne saboterje, ki poskušajo ovirati izgraditev banovine Hrvatske. »Mi se zavedamo — je rekel —, da moramo dobro premisliti vsak korak. Mračnjaki z vzhoda, odkoder sicer prihajata sonce in svetloba, bodo zelo presenečeni, ker smo se odločili, da sami organiziramo tok naše gospodarske produkcije. Ti reakcionarji se ne prestano sklicujejo na krpo papirja s parolo razredne borbe. Gospodje nam napovedujejo borbo. Mi jo sprejemamo in bomo poskrbeli, da bodo hitro likvidirani med nami nositelji razredne borbe ter saboterji svobode in pravice. Zaman bodo vsi poskusi tujih plačancev, zanesti v vrste našega narodno zavednega hrvatskega delavstva tuje ideologije. Potek dogodkov dokazuje, da so propovedniki teh tujih idej navadni lažnjivci, s katerimi hrvatski narod ne želi imeti nobenega stika.«

Iz nemške narodne manjšine

Vodstvo Kulturbunda je postavilo za voditelja vsega dijaštva, ki pripada nemški narodni manjšini, cand. iur. Williija Badla iz Zagreba. Novo imenovanje voditelja bo pričel takoj z organizacijskim delom.

Organiziranih nemških katoličanov v Jugoslaviji »Die Donau« nadaljuje svojo borbo proti takozvanemu »vistosmerjenemu« nemškemu manjšinskemu tisku v Jugoslaviji. Očita mu, da je popolnoma pod vplivom novih nemških pogledov na svet, o katerih pravi, da niso v skladu s katoliškim duhom v duši nemškega naroda. V dokaz navaja pisanje nekaterih listov, kako naj Nemci v Jugoslaviji proslavijo letošnji božič. Ta navodila so po sodbi lista taka, da ni v njih nobenega sledu o katoliški moralni in katoliškem načinu proslave božičnih praznikov.

Novi ukrepi v Nemčiji

Z odredbo nemškega ministristva za prehrano bodo zmanjšali kvoto jčmenja, namenjenega za varjenje piva. Prihranjeni jčmen bo dodeljen sladarnam za praznične žitne kave.

Nemški listi objavljajo odredbo ministristva za delo, da smejo v bodoče najemati gospodinje služkinje in kuharice samo po predhodnem dovoljenju ministristva. Dovoljenja bodo izdajali ženam, ki so v blagoslovljenem stanju ali pa stare nad 50 let, ter ženam, ki z uradnim zdravniškim spričevalom dokažejo, da so same za delo neuporabne.

Ministristvo za delo je spremenilo prvotno odredbo, ki je bila izdana takoj po izbruhu vojne, da se morajo vse nagrade za nadurno delo odvajati v državno blagajno kot prispevek nemškega delavstva za vojne stroške. V bodoče bodo delavcem, ki imajo manj kakor 500 mark mesečnih dohodkov, zopet izplačevali nagrade za nadurno delo, če delajo več ko 51 ur na teden.

Obnova socialistične stranke

V nedeljo popoldne je bila v Valjevu spominska svečanost za Mirkom Koračem, pripadnikom socialistične stranke, ki je bil lansko leto pri 11. decembrskih volitvah ubit. Spominske proslave se je udeležil dr. Živko Topalović, ki je imel potem zaupni sestanek, na katerem je obvestil zaupnike socialistične stranke o akciji za obnovo strankinega delovanja.

Tri mesece staro pismo

V nedeljo, 10. t. m., smo prejeli dopis estonskega presbiterja, ki je bil odposlan iz Tallina 1. septembra 1939, torej na dan nemškega vdora v Poljako. Dopis opozarja na uvodnik lista »Le Baltic Times« od 31. avgusta 1939. Uvodnik je razpravljal o položaju baltičskih držav po sklenitvi sovjetsko-nemškega nenapadnega pakta. Med drugim je ugotovil, da »podpis sovjetsko-nemškega nenapadnega pakta zmanjšuje nevarnost za baltičske države. Z njim je odstranjena nevarnost sovjetsko-nemškega spopada, ki bi zapletla v zelo težek položaj tudi baltičske države. Dobro informirani krogi v baltičskih državah kategorično demantirajo vse govornice, da je bil sklenjen pakt o nenapadanju med

sovjeti in Nemčijo na račun koncesij sovjetom v baltičskih državah. Nobenega dvoma ni, da bodo ostale v sedanjem konfliktu baltičske države nevtralne in da bosta Sovjetska unija in Nemčija to nevtralnost respektirali. Njihov položaj je tak, da se jih poljsko-nemška vojska z vsemi njenimi posledicami prav nič ne tičejo.«

Dopis estonskega presbiterja je potreboval tri mesece, da je došel v našo redakcijo. Ko je potovalo to pismo v Ljubljano, pa so se razmere že temeljito spremenile in se čitajo v dopisu vsebovane ugotovitve skoro kakor neka zafrakcija.

Še en pripravljalni odbor

Mariborski odvetnik g. dr. V. Kapus nam k naši beležki, objavljeni pod gornjim naslovom 1. t. m., pošilja kot zastopnik g. Jakoba Perhava iz Maribora naslednji popravek:

»Z ozirom na Vašem listu št. 280 z dne 1. 12. 1939 na strani 5 v tretjem stolpcu pod naslovom »Se en pripravljalni odbor priobčeno vest, da bi naj bil g. Perhavec do sedaj ljutičev« in da je bil baje pri decembrskih volitvah predstavnik Ljutičeve liste, izjavljam, da je ta vest docela neresnična in brez vsake podlage; g. Perhavec nasprotno do sedaj ni bil pripadnik nikake politične stranke, niti Ljutičeve, in tudi ni bil pri nobenih volitvah predstavnik kakke liste.«

Umrl je junak iz svetovne vojne

Beograd, 13. dec. p. V pretekli noči je nenadoma umrl zadel od kapi eden izmed najbolj znanih naših junakov iz svetovne vojne brigadni general v pokloju Nikola Colović. Pokojni je sodeloval skoro pri vseh bojih od 1. 1912. do 1920., kjer je neprestano poveljeval raznim bojnim enotam. Zaradi svoje izredne hrabrosti je bil dvakrat odlikovan z redom Karađorđeve zvezde z meči, dvakrat z redom Beleške orla z meči, dvakrat z zlato kolajno za hrabrost, nadalje z zlato kolajno za zvesto službo ter mnogostevilnimi drugimi našimi in tujimi odlikovanji. Po končani svetovni vojni se je izkazal tudi kot odlični vojaški pisatelj. V pokloju je bil od 1. 1927. ter je do svoje smrti sodeloval v mnogostevilnih patriotskih organizacijah, med drugimi tudi pri Narodni odbrani in Sokolu.

Nov pomožni škof v zagrebski nadškofiji

Zagreb, 13. dec. o. Sv. Stolica je imenovala docenta zagrebske univerze dr. Josipa Laha za pomožnega škofa v zagrebski nadškofiji.

Novi pomožni škof dr. Lah je bil rojen leta 1889. v Varaždinu, kjer je tudi končal gimnazijo. Bogoslovje je študiral v Zagrebu, kjer je postal doktor, pozneje pa je študiral v rimskem Gregorjanu. Zadnjih osem let je predaval kot docent skoliškolni filozofiji na bogoslovni fakulteti v Zagrebu. Dr. Lah je šolski tovariš nadškofa dr. Stepinca ter je bil dolgo časa tajnik svečeniškega doma in blaginjnih društev Sv. Jeronima.

Iz poštne službe

Beograd, 13. dec. p. Premješčen je k pošti v Ormožu manipulant Jostp Zidarić iz Zlatarja.

SPORT

Proslava JOO bo skromna V nedeljo 17. t. m. v Zagrebu

Vašni jubilej 20-letnice obstoja bo Jugoslovanski olimpijski odbor proslavil skromno in v skladu z razmerami in teletimi časi, v katerih živimo, toda pri vsem tem vendarle dostojno in svečano. Uvod v jubilejno svečanost bo radijsko predvajanje preko zagrebske oddajne postaje, ki ga bo imel glavni tajnik JOO Miroslav Dobrin v soboto, 16. t. m. ob 12.55 o temi: Proslava 20-letnice Jugoslovanskega olimpijskega odbora.

Na dan proslave v nedeljo 17. t. m. bo ob 10. slavnostna seja v dvorani mestne posvetovalnice v Zagrebu (Ulica Cirila in Metoda št. 5). Dnevni red te seje je naslednji:

1. Pozdrav in govor predsednika; govori dr. Stevan Hadži. 2. O preteklosti Jugoslovanskega olimpijskega odbora; govori nesor in prvi predsednik JOO prof. dr. Franjo Bučar. 3. O bodočih nalogah JOO;

Novi vodja zagrebske umetniške akademije

Zagreb, 13. dec. o. Po smrti dr. Branka Senoe je ostalo mesto direktorja Umetniške akademije nezasedeno, sedaj pa je bilo poverjeno začasno vodstvo poslov direktorja prof. Tomislavu Krizmanu. Vprašanje izvolitve direktorja še ni rešeno, kar je v zvezi z uveljavljanjem nove uredbe o umetniški akademiji, ki naj bi postala visoka šola.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Isti dan ob 13. bo svečano kosilo za povabljene goste v »Gradskem podrumu«. Jugoslovanski olimpijski odbor bo za to proslavo izdal svečano številko svoje »Novinarke službe«. — Njegovih rednih obvestil, ki jih zdaj izdaja že drugo leto in iz katerih povzemamo tudi te vrstice —, ki bodo razdeljeni med vse povabljene goste na tej svečani seji.

Za potovanje na slavnostno sejo in proslavo 20-letnice obstoja JOO je za vse udeležence s običajnimi pogoji dovoljen 50% popust pri vožnji s železnico. Popust velja od 15. do 17. za vožnjo v Zagreb in za povratek za dneve od 17. do 19. t. m. Potrebna potrdila se bodo izdajala po končani slavnostni seji od 11. do 11.30 pri vodu v dvorano mestne posvetovalnice.

Najboljši nastopali na več prireditvah po Ameriki. Med temi izbranimi plavalci imenuje Prvan še Ciganovića, Derfilipsa in Cerarja, s katerimi bi lahko — razen v sprintu — z odličnimi uspehi sodelovali v disciplinah na 100 m hrbtno, 200 m prsno in prosto, 400 m, 800 m, 1000 m in 1500 m prosto ter tudi v stafeti 4x200 m. Turneja je mišljena za prihodno pozo jesen, pred tem pa naj bi se želežek še pomeril na švedskem s evropskim prvakom Björnorn Borgom, na katere srečanje je bil še letos povabljen, pa ga je moral zaradi neurejenih razmer na severu odgoditi.

To je res krasen načrt in lepo bi bilo, če bi se dal izvesti, toda časi so vse drugačni, da bi mogli bolj podrobno razpravljati o njem.

Na Vršču 50 cm prišča

Obvestilo je zaenkrat neoficijno, ker se bodo uradna poročila o vremenskih razmerah začela izdajati šele s 15. t. m. Ne glede na to pa je tudi po tem zasebnem poročilu zapadel sneg, dolgo pričakovani prišči in prvi pogoj za otvoritev smučarske sezone, ki se letos kar ne more začeti. Ker se bližajo prazniki in dolge počitnice, je teh 50 cm prišča na Vršču tako rekoč prvi žarek nade, da bo smuka o božiču morda le prinesla oto pravo smučarsko veselje.

Smučarski klub Ljubljana. Sčravniki pregled tekmovalcev je v četrtek in petek 14. in 15. t. m. Zbirališče obkrožat od 16. na Miklošičevi cesti nasproti sodišču. Tožba!

BEOGRAJSKA JUGOSLAVIJA V CARIGRADU

Na povratku iz Ankare je moštvo beograjske Jugoslavije večeraj v prvi tekmi v Carigradu zmagalo nad enajstorico Jeni Sabas 4:0.

V »Novostih« objavlja ljubljanski dopisnik daljši dopis iz Ljubljane o nastopu naše prvakinje v umetnem drsanju Silve Palmotove na Dunaju. Palmotova je nastopila pri Engelmannu na Dunaju v dnevi 7. in 8. t. m. na prvi letošnji veliki drsalni prireditvi in pred 7000 gledalci dosegla lep uspeh. Silva je nastopila v hrvatski narodni noči in dovršeno odplešala Gotovočovo kolo. Kakor pišejo kritiki, je bil njen uspeh dvojen, in sicer kot afirmacija našega drsanja in afirmacija naše narodne nošnje in glase.

Dogovor glede ponovnih dveh iger med BSK in Gradjskim za zlati pokal predsednika vlade g. Cvetkovića je bil večeraj spet spremenjen. Zdaj sta se oba kluba dogovorila, da bo prva ponovna tekma to nedeljo v Beogradu, revanšna pa že 24. t. m. v Zagrebu, in sicer zato, da igralcem Gradjskega pred božičnimi prazniki ne bo treba iti s doma.

Vojvodina iz Novoga Sada bo imela v nedeljo zanimivega gosta iz Rumunije, in sicer moštvo Ripenski iz Temišvara. Novosadčani so se dogovorili obenem tudi za revanžno tekmo, ki bo 31. decembra v Rumuniji.

Na Vršču 50 cm prišča

To je razveseljujoč odlomek iz zasebnega vremenskega poročila, ki nam ga je večeraj dala na razpolago Tujskoprometna zveza v Ljubljani in iz katerega so razvidni o letošnjem prvem prišču naslednji podatki:

Kranjska gora: — 5, oblačno, 10 cm prišča na 30 cm podlage.

Vršč: drobno mogo, 50 cm prišča.

Gorjane: — 2, oblačno, mirno, 20 cm prišča.

Obvestilo je zaenkrat neoficijno, ker se bodo uradna poročila o vremenskih razmerah začela izdajati šele s 15. t. m. Ne glede na to pa je tudi po tem zasebnem poročilu zapadel sneg, dolgo pričakovani prišči in prvi pogoj za otvoritev smučarske sezone, ki se letos kar ne more začeti. Ker se bližajo prazniki in dolge počitnice, je teh 50 cm prišča na Vršču tako rekoč prvi žarek nade, da bo smuka o božiču morda le prinesla oto pravo smučarsko veselje.

Smučarski klub Ljubljana. Sčravniki pregled tekmovalcev je v četrtek in petek 14. in 15. t. m. Zbirališče obkrožat od 16. na Miklošičevi cesti nasproti sodišču. Tožba!

Dovršeno brije in dalje traja Alcosa nožiček za britje

Zahtevajte vzorce in pogoje od E. Lever, Beograd, pošt. pretnica 284.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Prva slika za besedo, Dva 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dva 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dva 12.—. Dopolni in dodatni se zaračunajo po Dva 3.— za vsako besedo, Dva 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dva 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dva 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Dva 1.— za besedo, Dva 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dva 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dva 17.—.

Službo dobi

Natakarico
sprejme za takoj dobrodo-
šču gostinjo na delu. Sta-
rost do 26 let, čedne zuna-
nosti, in zmerna kavi-
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra.
32477-1

Frizerka
dobi takoj službo, Hribar
Franc, Retje 138, Trbovlje.
32475-1

Restavracijsko
kuharico
ali kuharja, izčen, Ponud-
be na področju Jutra
Maribor pod »Letno name-
ščenec.
32504-1

Uradnica
za daljšo prakso, popolnoma
vešč samostojne sbohrat-
ske korespondence, hitra
strojopiska in stenografija,
dobi takoj stalno službo.
Plača po dogovoru. Ponud-
be s prepisi spričeval na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Spretna uradnica«.
32502-1

Službe išče

Gospodična
s pisarniško prakso, večja
vseh pisarniških del ter slo-
venske in sbohratske ko-
respondence išče mesto.
Rada pomaga v trgovini.
Naslopi tudi kot blagin-
čarka. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod šifro »Mar-
liva in zanesljiva moča«.
32473-2

Trgovski pomočnik
dobro izveščen, v manufak-
turi in specijali, želi službe
v trgovini ali ki aličnega
Naslop takoj. Cenj, ponud-
be na področju Jutra v
Celju pod značko »Vijuden
in zanesljive«.
32503-2

Manufakturst
z dobrih referencami, želi
premeniti mesto. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Polten in zmocene«.
32496-2

Prodajam

Orodolin
očisti Vašo obleko vseh ma-
delev. Zadržite ga po-
vod. Kom. din 15. Glav-
na zaloga: Šušek Mirko,
Ivanjčevci.
32472-6

Preproga
krasen komad, 3 X 4 m,
naprodaj. Ogleda se od
14. do 16. ure popoldne
Matič, Ruska c. 13, pri-
tičje, desno.
32499-6

Avtomobilske gume
3,25 — 20, 5,00 — 16 in
LUTZ peč, velika, dobro
ohranjena, pripravna za ve-
lik prostor, poceni napro-
daj. Ogled pri: ADLER
service, Kersnikova ul. (za
Slamičnem).
32508-6

Posest

Krznen damski
ovratnik
moderen (angora zaječ) za
din 150. Ogledati v ogl.
odd. Jutra.
32495-6

POSTELJNO PERJE

po din 8.—, kemično očiščeno . . . Din 10.—
čehano in kemično očiščeno . . . Din 30.—
na roko čehano in kem. očiščeno Din 45.—
mešano gosje čehano . . . Din 55.—
pol puh bel . . . Din 95.—
stvi gosji puh . . . Din 100.—
beli gosji puh . . . Din 175, 200, 220, 240.—
Vzorci dobite brezplačno pri
»Luna« samo Glavni trg 24, Maribor

G. Th. Rotman SAMBO IN PETER POTUJETA

12
Bum! Nosorog ni mogel biti kaj pri-
da pameten: zaletel se je naravaost v
eno izmed palm, tako da se mu je rog
globoko zapilil vanjo. Da, kar izruval
je je, kakor da bi bila korenček na vr-
tu, in zdiral z njo naprej, tresoč jo ta-
ko silovito, da so se orehi kar usipali
z nje.

Pravno sobo
išče boljši gospod za is-
nuar. Ponudbe na oglašni
oddelek Jutra pod šifro
»Pravna«.
32489-23a

Sobo
popolnoma nemoteno, vhod
s stopnišča, oddam. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Sobna soba«.
32496-23a

Živali

Božično darilo
Svetlorumen, krassen dolgo-
dlak: hrt (samica) rodov-
nik, izredno poceni naspro-
daj. Hliska 19.
32483-27

Stroji

Električni mlin
za kavo, skoro nov, nem-
ski: fabrikat, za trgovine,
radio Philips, petcevni, Le-
ksikon Mayer, 15 knjig. —
razno pohištvo, vse napro-
daj. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Elektr«.
32411-29

Sadje

Jabolka
molanske, zdravo blago kg
din 2,50 franko Moškanci
dobavljajo, dokler traja za-
loga Josip Lah, Osluščevci
pri Ptujcu.
32393-34

Pridelki

Trgovci!
Orheva sedra, ajdov in
cvetlični med kupite naj-
ceneje v Medarini, Ljublja-
na. Židovska ulica 6.
32329-33

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih
cenah
ČERNE - juvelir,
Ljubljana, Wolfova
32495-21

PREMOG

KOKS — DRVA
nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5.
Telefon 20-59
Postrežba brezhlbna.

Soba odda

Sobo
vhod s stopnišča, oddam
cenu ali dvema gospoda-
ma. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.
32484-23

Opremljeno sobo

oddam stalnemu gospodu v
Maistrovi ulici 14.
32487-23

Dve prazni sobi

lepi, podstrešni, oddam
samskemu gospodu ali go-
spodični. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
32495-23

Sobe išče

Mlada dama
želi vso okrobo pri boljši
družini, po možnosti v sre-
dini mesta in v novi hiši.
Soba bi prišla takoj v po-
stoj. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Sredina«.
32475-23a

ZAHVALA!

Čast mi je
Trgovski samopomoči v Mariboru
izreči iskreno zahvalo, katera mi je po smrti moje matere Sirk Marije točno izplačala
izdatno podporo. Radi tega si usojam predvsem trgovcem in obrtnikom priporočati,
da pristopijo k tej kulantni in dobrodelni ustanovi, ki nudi posmrtninsko zavarovanje
proti cenenim prispevkom.
MARIBOR, dne 12. decembra 1939.
ERLICH ALMA, hčerka

PREVOZE

premoga, drv, moke, selitve itd. v vseh tudi
vagonih količinah Vam izvrši točno in po
najnižjih cenah z avtomobili ali konjsko
vprgo prevoznistvo

A. SEMENIČ
Privoz št. 13, Ljubljana
TELEFON 36-92

MOČ IN ZDRAVJE

se ne smeta zanemarjati, temveč ju je tre-
ba stalno negovati. Popolno in enakomerno
razvijanje mišičevja, okrepitev celotnega
organizma, oživljanje cirkulacije krvi so za
to predpogoji, ki ga dosežete s stalno upo-
rabo

DIANA
FRANCOSKEGA
VINSKEGA ŽGANJA
DIANA
FRANCOSKO ŽGANJE

DORA

Knjiga je ilustrirana in obsega 238 strani osmerke.

Cena brošurani knjigi je din 40.—, vezani din 80.—.

Naroča se v vseh knjigarnah ali pa pri pisateljici Josipini, Karlin Golobovi
v Mariboru, Aleksandrova cesta 47.

ZAHVALA!

Trgovski samopomoči v Mariboru
izrekam toplo zahvalo za točno in izdatno izplačilo posmrtnine po moji umrli materi
Hohl Uršuli. — Pri tej priliki si dovoljujem posebno osebam iz gospodarskih krogov
priporočati pristop k tej kulantni in karitativni instituciji, ki nudi zavarovanje za
slučaj smrti.
Fobrežje pri Mariboru, dne 12. decembra 1939.
HOHL ANTON in FRANČISKA

Telefon 20-42

Tapetništvo Jager FRANC,
LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA št. 17.
nudi najcenejše otomane od din 550.—, timo od 28.— din.
Velika izbira: madrakov, cauch-zof, volne, gradla in blaga za
prevleko pohištva.

Kokus tekači

za hodnike in stopnišča
v vseh barvah v zalogi
pri **Sever Rudolf,**
Ljubljana, Marijin trg 2.

zanimiva povest, ki jo je spislala

Josipina Karlin-Golobova

iz Viča pri Ljubljani.

Dora... Ko bereš to
povest, dolgo čakaš in
premišljuješ, čemu vse
ono široko in podrobno
pripovedovanje, ki se ti
ne zdi bistvenega pome-
na. Preprosto — akoraj
naivno pripovedovanje o
Dorinih otroških dekl-
skih letih, o njenih doživ-
ljah, ti ne dajo niti
slutiti, da se za tem ljub-
kim kramljanjem skriva-
jo dogodki polni drama-
tičnih momentov. Razvi-
ja se pred čitateljem
nekak življenjski, ki
polagoma stopnjuječe
opisuje dobo od brez-
skrbnosti prvih let do
burnih zrelih let, ki v nji
Dora vodi dolgo močno
in mučno borbo z oko-
lico, v kateri se nahaja
iskajoč najrazličnejših
razvedril. Kako naj spravi
v sklad hrepenejo po
ljubezni z obliko življe-
nja, v katero so jo vkle-
nile razne obzirnosti? In
ko vse to stre, ko vendar
enkrat zmaga ljubezen,
pa pride veliko razoča-
ranje.

Na ta način opisuje
pisateljica življenje žene,
ki je iskala dobroto: pa
je doživela zlobo.

Verjemite mi, s pomočjo tega recepta s smetano mleka

so žene, stare povprečno
50 let, videli kakor
da štejejo komaj 30 let.

Namažite se na mestu,
označenim s strelico —

potem pa po vsem licu in vratu.

EVO vam hitrega načina, da napravite gu-
basto, ohlapno in velo kožo spet svežo,
čvrsto in mlado. Zmešajte enoto čiste mlečne
smetane (očiščene s pankreatinom) z enoto
očiščenega oljčnega olja, potem zmešajte to
s dvema enotama najfinije kreme. To bo
takoj redilo Vašo kožo ter ji vrnilo mladost-
no svežost in lepoto v neverjetni meri. Neka
slavna igralka se je poslužila tega recepta,
da ohrani svoj mladostni videz in s 70 leti
je še vedno igrala vloge mladih žena. To
zmes vam lahko napravi tudi Vaš lekarnar,
a pripravljane male količine je zelo drago.
Krema Tokalon bele barve (ki ni mastna)
vsebuje mlečno smetano očiščeno in special-
no pripravljeno, z očiščenim oljčnim oljem,
da redi Vašo kožo. To je pravo hranilo za
kožo. Dobiva se v tubah po Din 12.— in 18.—.
Uspešni rezultati so zjamčeni v vsakem pri-
meru, ali pa se Vam vrne dvojna kupna cena.

MARIJA KOTAR roj. BEVC

Pogreb bo v petek, dne 15. t. m. ob 16. uri izpred
mrtvašnice dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 13. decembra 1939.

IGNAC KOTAR, soprog; NANY PLOCH, hčerka;

FRANJO PLOCH, zet.

Najlepše božično darilo

so lepe in zanimive knjige, ki bodo
prijetno skrajšale dolgočasne zim-
ske dneve. Doslej smo izdali te-le:

RAVLJEN: ZGODBE BREZ GROZE
KLABUND: PJOTR - RASPUTIN
RAVLJEN: ČRNA VOJNA
THOMPSON: SIVKO
MAJERJEVA: RUDARSKA BALADA

Nasle cene potrjujejo, da so knjige
založbe »CESTE« v resnici

najcenejše slovenske knjige

kjub temu pa so vsebinsko odlične — zelo okusno pa so tudi opremljene.

Brošurana knjiga stane din 10.

— Vezana knjiga stane din 15.

Pri broširanih knjigah računamo za omot in poštnino samo 1 din, pri vezanih
v celo platno pa 1,50 din. — Naročila sprejema in jih takoj izvršuje:

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA ULICA 5.

ZAHVALA

Za vse izraze iskrenega sočustvovanja ob bridki izgubi našega dragega
soprega in sina

ANTONA LULIKA

izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo pevskemu društvu »Cankar« za krasno petje,
kakor tudi njihovu pevovodju g. Perko-tu za v srce segajoči govor ob
odprtem grobu, vsem darovalcem vencev in vsem, ki so dragega pokojnika
spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 16. t. m. ob 7. uri v cerkvi
sv. Družine v Mostah.

LJUBLJANA, dne 11. decembra 1939.

ZALUJOČI OSTALI